

**FIGURES, REMATS
I ALTRES CONSTRUCCIONS
DEL MÓN MUIXERANGUER**

KASSIM CARCELLER • JAUME ANGUERA

**FIGURES, REMATS
I ALTRES CONSTRUCCIONS
DEL MÓN MUIXERANGUER**

KASSIM CARCELLER • JAUME ANGUERA

ÍNDIX

- Pròleg: **Què és una Muixeranga?**
pàg. 4
- Introducció: **Repertori de figures, remats i altres construccions**
pàg. 6
- **Figures**
pàg. 12
- **Fets rellevants del món muixeranguer dels darrers 45 anys**
pàg. 56

Coordinació i recerca: **Kassim Carceller i Esteban**
Disseny: **Jaume Anguera i Lledó Queral**
Maquetació: **Joan Peris i Lledó Queral**
Correcció: **Aloma Pons i Garcia**
Fotografia de coberta i contracoberta: **Carmina Ribés i Tàfol Nicolau**
Supervisió tècnica: **Mariano Fraind**
Disseny de la coberta: **Lledó Queral Gomis**
Edita: **Grupo Zona, 1a edició: setembre de 2018**
ISBN: **978-84-09-05273-8**
Depòsit legal: **CS 975-2018**

QUÈ ÉS UNA MUIXERANGA?

Mireia Andrés Roig

Presidenta de la Conlloga Muixeranga de Castelló

Hi ha moltes formes de definir el que és una MUIXERANGA

Per a mi, i fins fa poc més de 4 anys, la Muixeranga era un cant, una dansa, un element més del ric patrimoni cultural valencià. Des del cor de la Ribera i pilar de les festes d'Algemesí, la Muixeranga és un toc de dolçaina i tabal que esdevé un himne de rebel·lia i reivindicació de la nostra cultura i llengua minoritàries.

A nivell físic, i a primera vista de qualsevol observador, una muixeranga és una construcció humana, un grup de persones pujades les unes damunt de les altres, formant entre totes una figura de diverses alçades. Una muixeranga és, sense cap dubte, una demostració de força, valor, equilibri, esforç, coordinació i concentració.

Des de fa 4 anys, però, a casa meua la paraula muixeranga ha deixat de tindre una definició tancada i concreta, i ha desbordat el seu significat de tal manera que s'ha tornat omnipresent en cada aspecte de les nostres vides i s'ha convertit en —gairebé— una filosofia.

En poc de temps, la muixeranga ha inundat el meu jo interior d'intensitat, emoció, alegria, superació personal, confiança, amistat i amor. Però la muixeranga no sols ha enriquit el meu interior, sinó també la meua façana exterior, omplint-la d'abraçades, cants, llàgrimes, rialles i besos. Quan pense en definir el que és per mi la muixeranga, pense en la PINYA, eixa

massa social silent que fa que les persones que hi participem estiguem connectades durant tres minuts d'intensitat, sentint-nos les unes a les altres i transmetent-nos energia positiva, per a alçar —junes— allò que a totes ens fa sentir unides. A nivell social, la pinya és aprendre a treballar de forma cooperativa, de manera que cadascuna de les peces té una funció essencial per al bé comú, un aprenentatge vital que la muixeranga transmet a la perfecció als que hi participem.

La muixeranga, però, encara és alguna cosa més per a mi: una xarxa social, una tribu, un gran grup de persones que, sense més ni més, han entrat a la meua vida com un torrent sense fre, i que cada dia creix i s'engrandeix, i em posa en contacte amb gent que no coneixia: del meu poble, de la meua ciutat, de ciutats i comarques veïnes, o fins i tot de països propers i llunyans.

Persones de totes les edats, de tota condició física, de totes les professions, de múltiples qualitats personals, estudiants, treballadores, músics, artistes, esportistes...

La muixeranga ha entrat a casa meua i està creixent amb nosaltres, i allò més important i valuós és que està creixent amb les nostres filles i fills. La muixeranga va entrar a la nostra llar gràcies al desig d'una xiqueta, a ella li hem d'agrair estar vivint tot el que estem vivint a casa.

Encara recorde el seu 6è aniversari, quan li van regalar la faixa i el mocador de la Conlloga Muixeranga de Castelló; un any després, coronava la seua primera Alta clàssica a la primera Trobada de Muixerangues de Castelló. Dos anys després, la seua germana ha seguit els seus passos i ha tocat el cel de les 5 alçades. El germà petit, encara massa menut per seguir-les, no concep un divendres sense assaig...

Com podria definir en una paraula tot el que és per a mi la muixeranga, doncs?

Ben fàcil: **la muixeranga, la MEUA MUIXERANGA, és, en resum, la CONLLOGA.** ●

REPERTORI DE FIGURES,

REMATS I ALTRES

CONSTRUCCIONS

El que teniu a les mans és un manual pràctic d'identificació de construccions muixerangueres que vos podeu trobar a les places d'arreu del territori. A més, ací trobareu noms, imatges i pinyes de les diferents figures que ha alçat la Conlloga.

L'any 2015, la Conlloga va establir un canvi de rumb ferm en el qual entenia la formació interna com un del eixos prioritaris per al nou projecte tècnic. Llavors, membres de l'equip tècnic i de la comissió de disseny es van posar de ple a elaborar un catàleg de figures que tenia com a objectiu instruir els seus muixeranguers, així com acurtar el període de formació inicial de les noves fornades. Des de la Conlloga, trobem que és d'una gran importància que els muixeranguers coneguem i identifiquem amb el màxim rigor les figures, els remats i altres construccions que fa la nostra colla, però també allò que observem muntar a altres muixeranguers. Si de manera individual augmentem el nostre coneixement, serem muixeranguers més complets, amb un bon bagatge cultural i una consciència a l'altura de la nostra activitat col·lectiva.

Aquest repertori que se vos presenta no és en cap cas oficial, sinó que aglutina construccions fetes per les diferents muixerangueres i és un document a partir del qual la Conlloga forma els seus membres. Hi ha figures antigues fetes per formacions tradicionals d'Algemesí, l'Alcúdia, l'Olleria, Carcaixent i fins i tot del Forcall, Peníscola i Titagües, però també hi ha figures, remats i altres construccions més recents, així com una de recuperada: el Pilotó. El lector observarà que algunes figures no són estrictament muixerangueres, però hem considerat interessant incloure-les ací per tal de visualitzar d'una manera àmplia el ventall de construccions que els nostres muixeranguers es poden trobar a les places. Dissortadament, és més que probable que falten figures; el repertori muixeranguer és tan ric i es troba en un estat d'ebullició tan intens, que es fa difícil recopilar-les totes. No obstant això, considerem que aquest document (per descomptat incomplet), fruit d'un laboriós treball de camp i amb una visió clarament pedagògica, és un bon punt de partida que humilment volem compartir de manera desinteressada amb aquelles persones que vulguen documentar-se. ●

REPERTORI DE FIGURES,

REMATS I ALTRES

CONSTRUCCIONS

Pinets i família de les torres

Els pinets o pilars es poden mantindre fixes o bé poden ser girats, rodats o caminats. A més, poden ser nets o amb pinya i fins i tot es poden aixecar per sota.

3 altures

- Pinet (1-1-1)
- Pinet aixecat per sota (1-1-1)
Remat de la Torreta (2-1-1). També sense desplegar o amb puntal per darrere
- Alcoianet (2-2-1) o (3-2-1)
- Remat de la Torreta sense desplegar (3-1-1)
Castell de Peníscola (3-3-1)
Peu de la Torreta (4-2-1)
Torreta del Forcall (5-3-1). Sense desplegar
Piló de Titagües (6-3-1)
- Agulles (8-6-3)
- Agulles ampliades (10-8-4)

4 altures

- Pi de 4 o doble (1-1-1-1)
- Pi de 4 aixecat per sota (1-1-1-1)
- Branca (2-1-1-1). És una figura neta
Remat del Micalet (2-2-1-1)
- Torre (2-2-2-1)
Remat de la Canya (3-2-1-1)
- Torreta de tres baixos sense desplegar (3-3-1-1)
- Alcoià (3-3-2-1). Amb o sense pinet interior

4 altures

Castell amb base de 3 (3-3-3-1)

- Torreta (4-2-1-1). Es despleguen segons, alçador i xiqueta
- Remat de l'Alta clàssica (4-2-1-1)
- Encontre (4-2-1-1). És una figura neta
Roscana (4-3-1-1)
- Castell amb base de 4 (4-4-2-1)
- Torreta sense desplegar (5-3-1-1)
- Remat de l'Alta de 5 o Piló de Titagües de 4 (6-3-1-1)
- Pilotó (8-4-2-1)

5 altures

Pi de 5 (1-1-1-1-1)

Pi de 5 aixecat per sota (1-1-1-1-1)

Micalet (2-2-2-1-1)

Torre de 5 de la Safor (3-3-2-1-1)

Castell dels Locos d'Olleria (3-3-3-2-1)

Castell amb base de 3 (3-3-3-3-1)

- Morera (4-2-1-1-1)
Canya (4-3-2-1-1). És una figura neta
- Alta clàssica (4-4-2-1-1). Amb 6 bases s'anomena Xopera
- Tomasina (4-4-2-1-1)
Castell de la Safor (4-4-4-2-1). Amb o sense agulla
- Alta de 5 o Campanar (6-6-3-1-1). Originàriament amb 8 bases. Amb o sense pi doble interior
Trobada (6-4-2-1-1). Originàriament amb 8 bases

6 altures

Alta de 6 (6-6-4-2-1-1). També es fa amb 8 bases

Dolçaina (6-4-3-2-1-1). També es fa amb 4 bases

● Figures assolides (en plaça) ● Figures pròpies de la Conlloga

CONSTRUCCIONS AMB COMBINACIONS DE PINETS

- **Tirereta** (P2 caminats formant una o més fileres)
Passeig de gegantets (ball de 4 pinets de dos)
- **Guionet** (P2 + P3 + P2 sovint caminats)
Font (1 P3 envoltat de P2 + xorros)
- **Retaule** (P2 + P3 + P2 + P3 + P2)
- **Palmera** (4 P3 orientats cadascun a un punt cardinal diferent)
- **Altar** (1 + P2 + P3 + P4 + P3 + P2 + 1)
Vano de 5 aixecat per sota (P4 + P5 + P4)
- **Senieta** (P3 rodat + 4 P2 caminats + 4 acompanyants)
- **Sénia** (P4 rodat + 4 P3 caminats + 4 P2 caminats + 4 acompanyants)
- **Aranya** (P4 rodat + 8 P3 caminats + 8 P2 caminats + 8 acompanyants).
Inspirada en una figura antiga de dos altures que rebia aquest nom

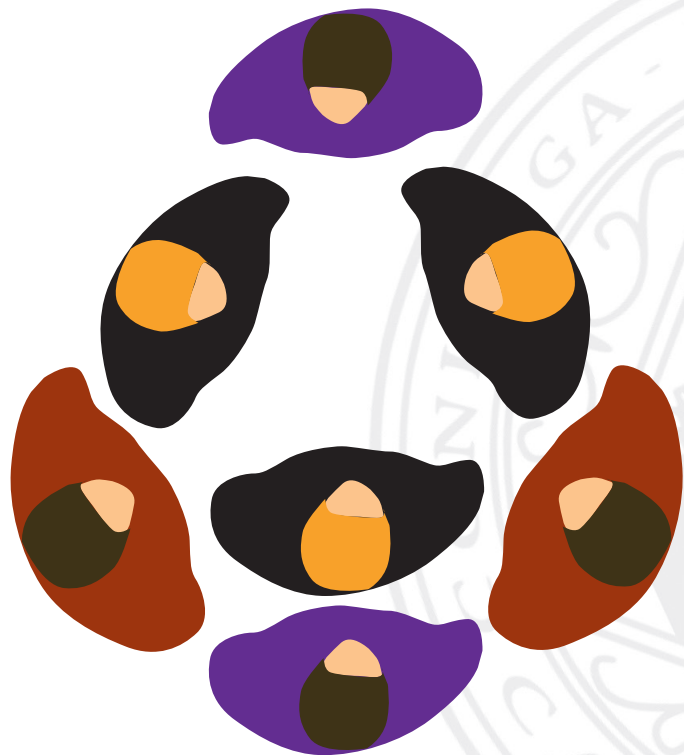
ALTRES CONSTRUCCIONS

- **Volantinera** o **Figuereta** (5-3-1, 3-2-1 o bé 2-2-1)
Volantinera gran (6-6-3-1)
Alcoià en figuereta (3-3-2-1)
Tub (4-4-4 amb pinet de 3 interior)
- **Marieta** (4-4-1)
Mitja Maria (2-2-2-1)
Maria alta (4-4-4-1). Pot ser amb pi de 4 interior
Campana (4-3-1)
Campana oberta (4-3-1)
Oberta (P3 + 2 xiquets que agafen de les mans l'alçador)
Oberta gran (2 + 1 + 1 + 1 amb 2 xiquets que agafen de les mans l'alçador)
Donatina o **Alcoiana** (4-2-2-1-1)
5 d'oros (5 torretes o bé 4 torretes i 1 Tomasina o 1 Morera simultànies)
4 en un peu (1-2-1)
5 en un peu (1-2-1-1)
Banc (1-2-1-1)
Torre de la bóta (4-2-1)
Enterro

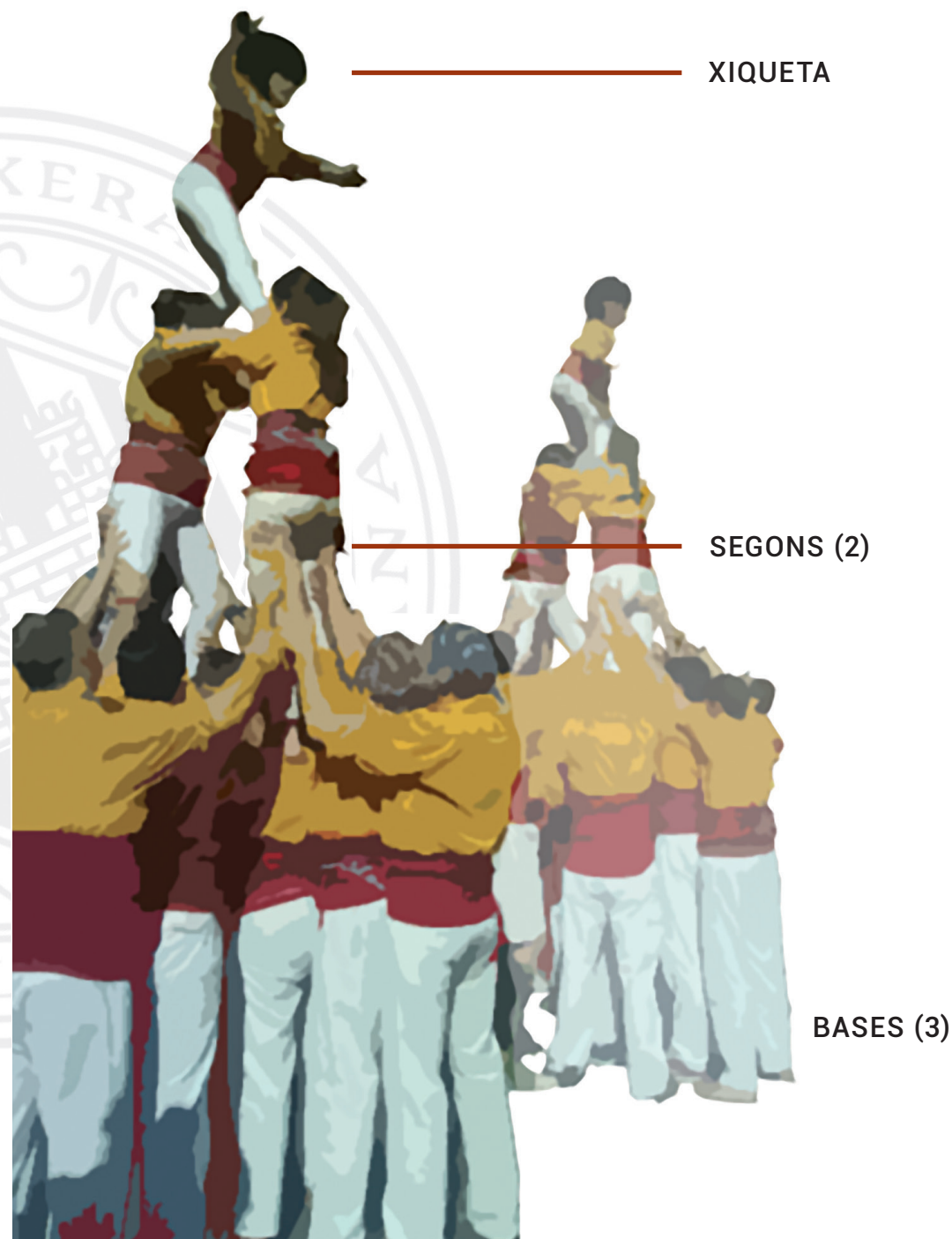
TROBADA DE MUIXERANGUES D'ALGEMESÍ

ALCOIANET

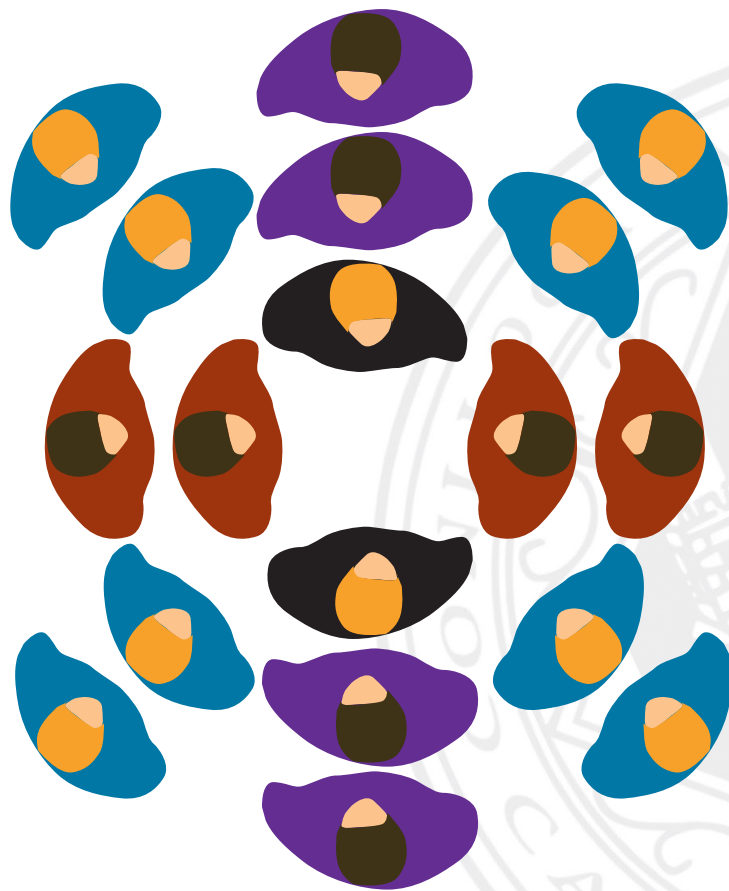

- BASE
- MANS
- VENT

*Aquesta figura també es pot fer amb només dues bases

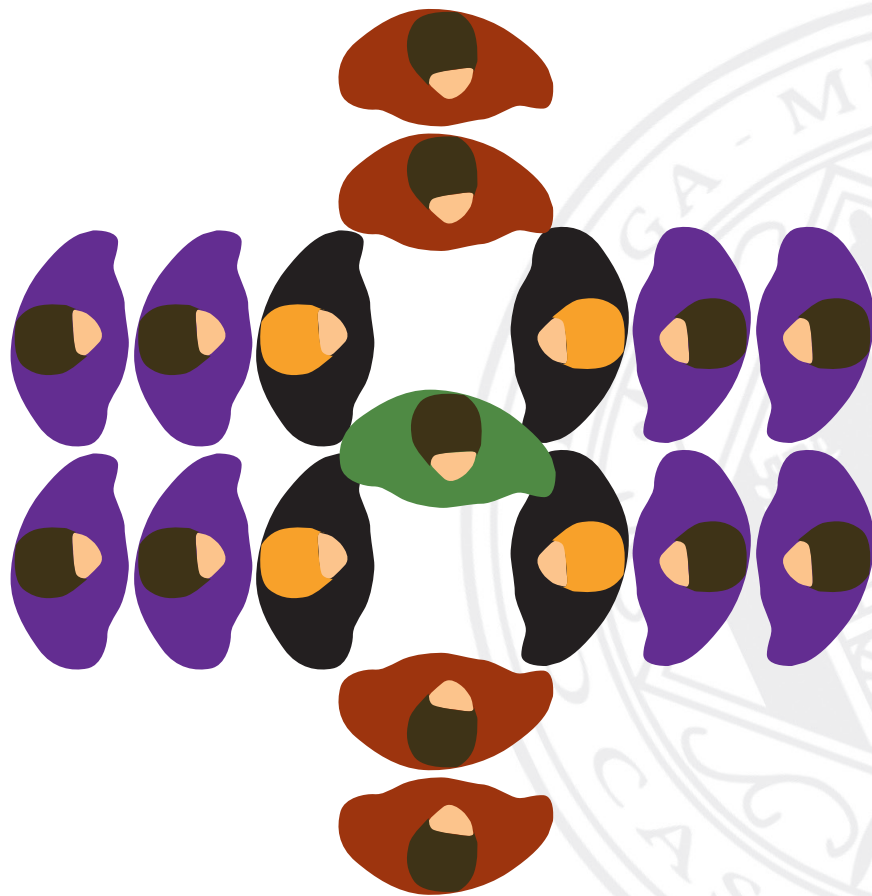

VOLANTINERA

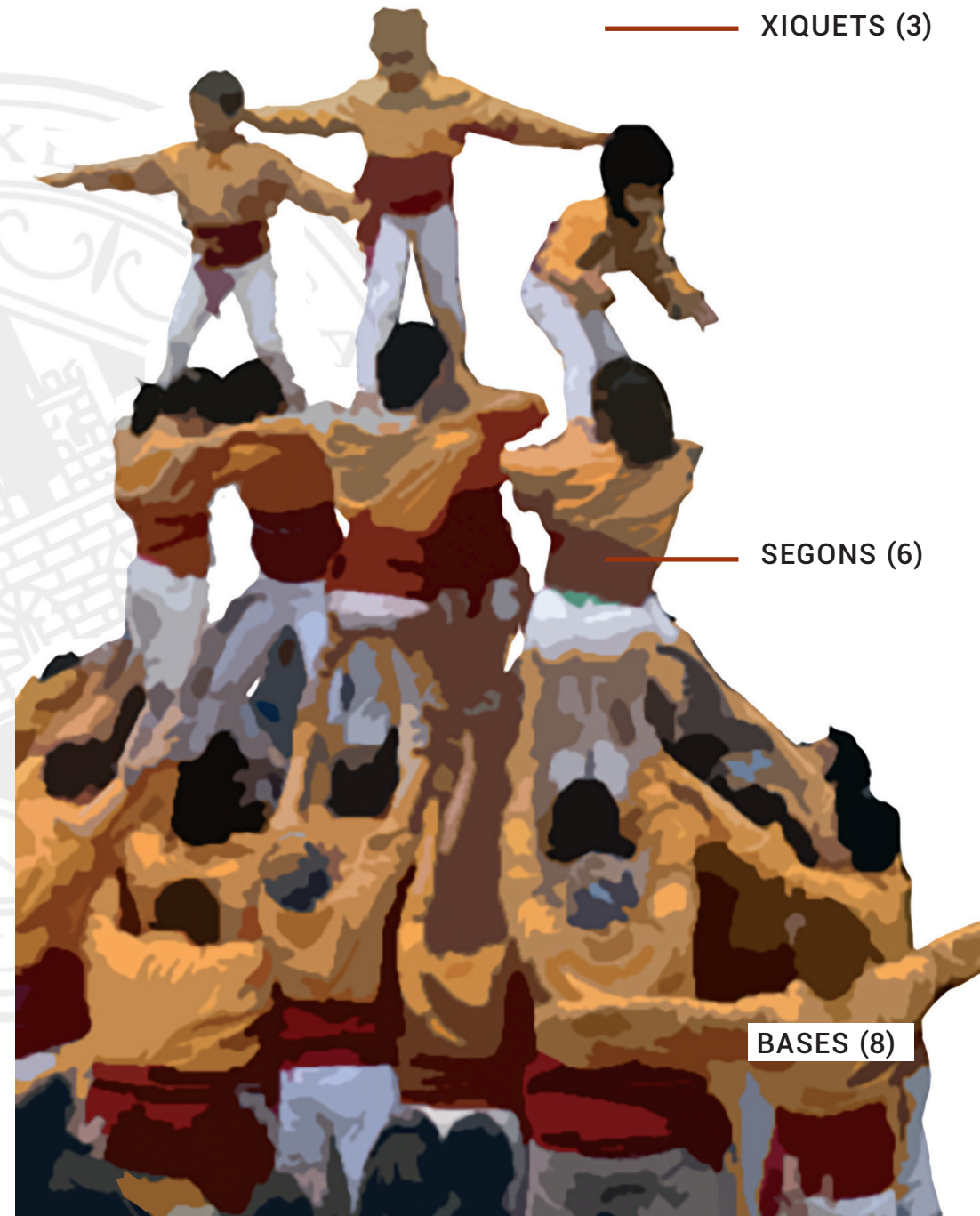
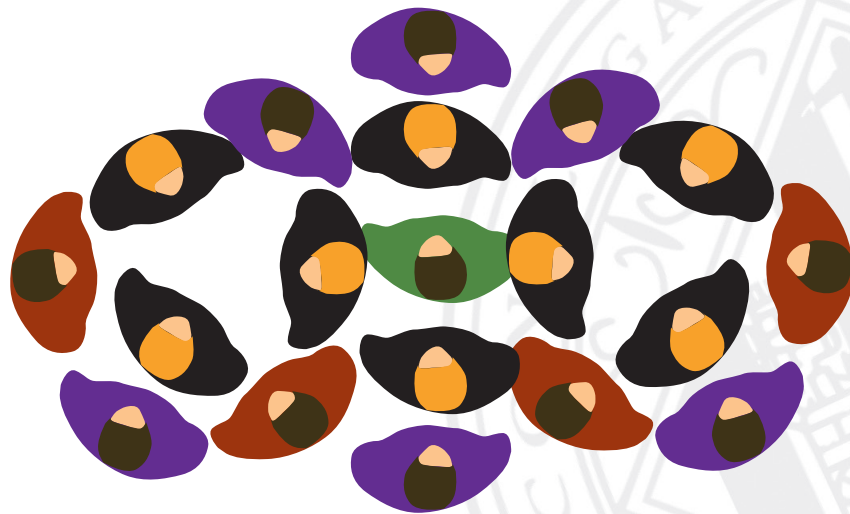
*Aquesta figura també rep el nom de Figuereta. El tronc de la figura també pot estar format per 5 bases, 3 segons i, a dalt, el volantiner.

MARIETA

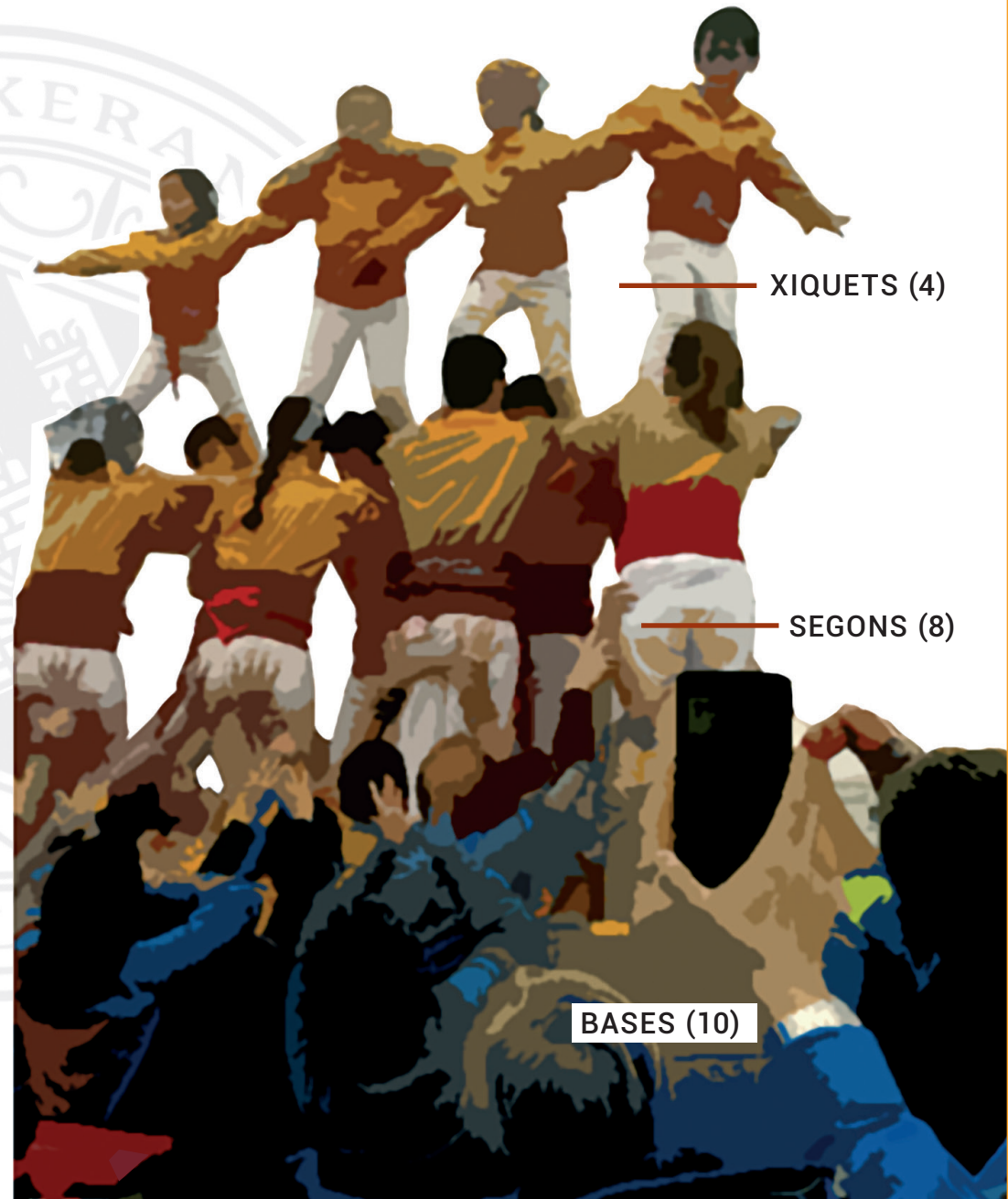
- BASE
- AGULLA
- MANS
- VENT

AGULLES

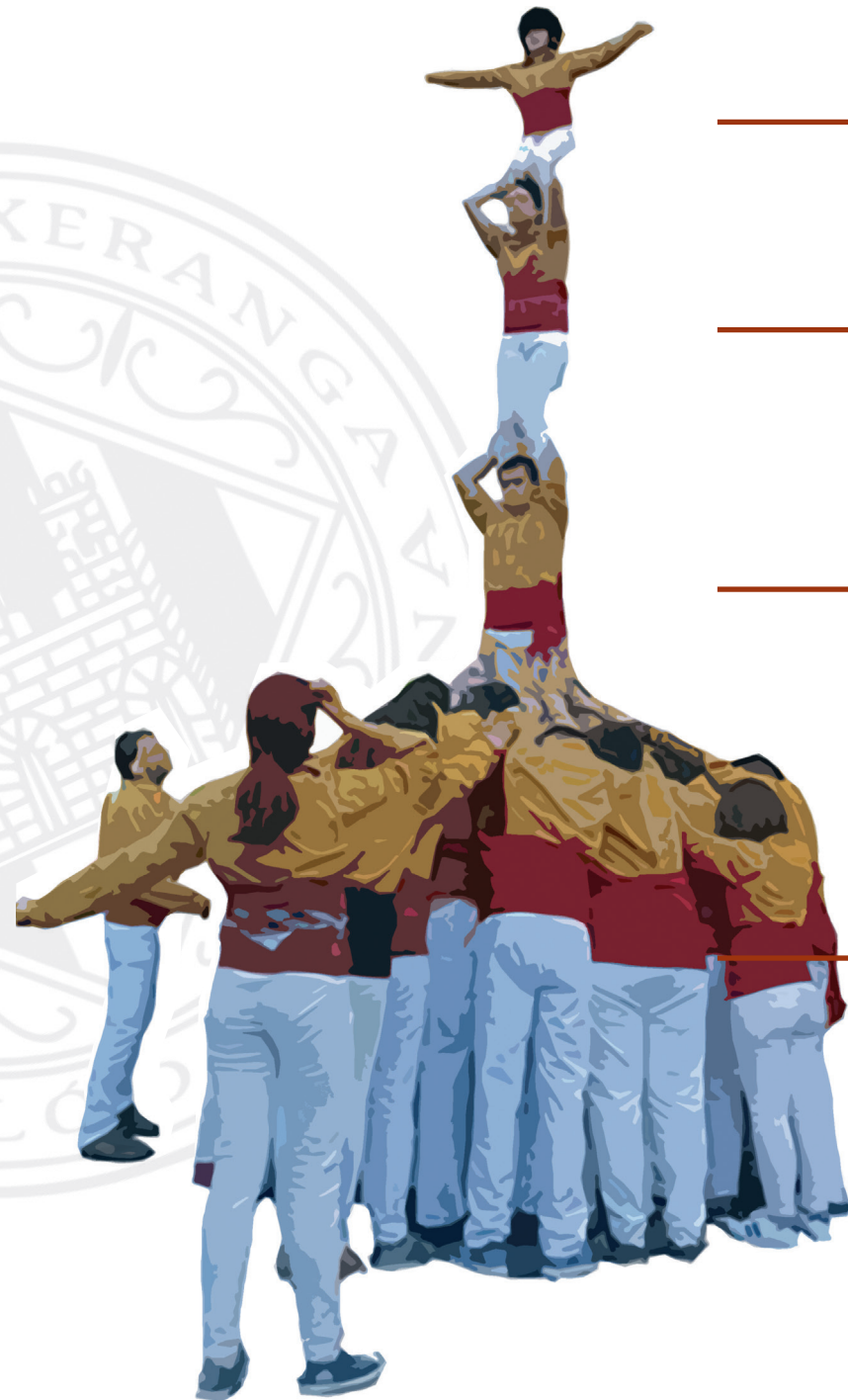
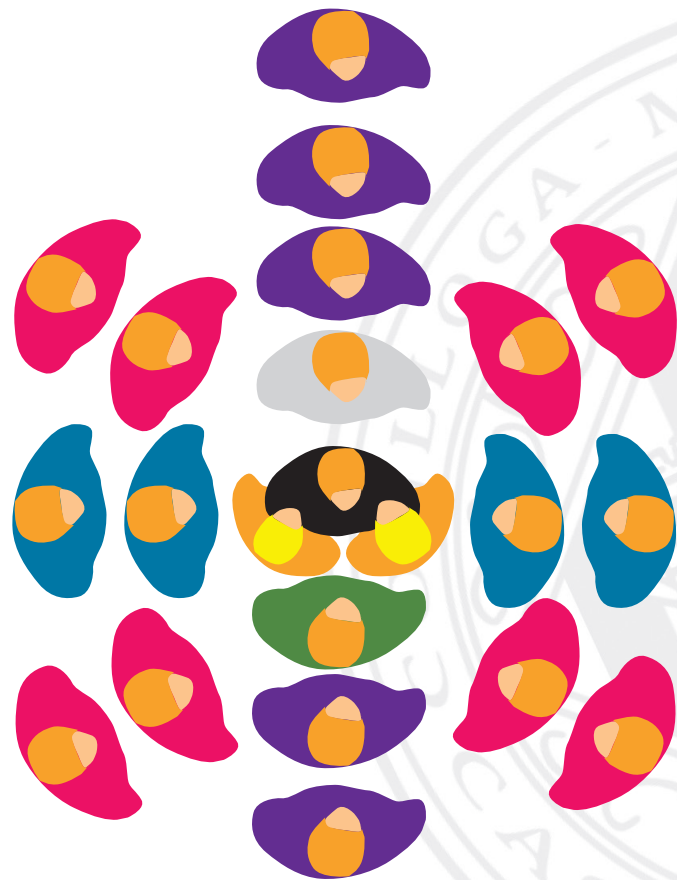
- BASE
- AGULLA
- MANS
- VENT

AGULLES AMPLIADES

- BASE
- AGULLA
- MANS
- VENT

PI DOBLE

XIQUETA

ALÇADORA

SEGON

BASE

■	BASE	■	CROSSA
■	AGULLA	■	CONTRAFORT
■	MANS	■	DIAGONAL
■	LATERAL		

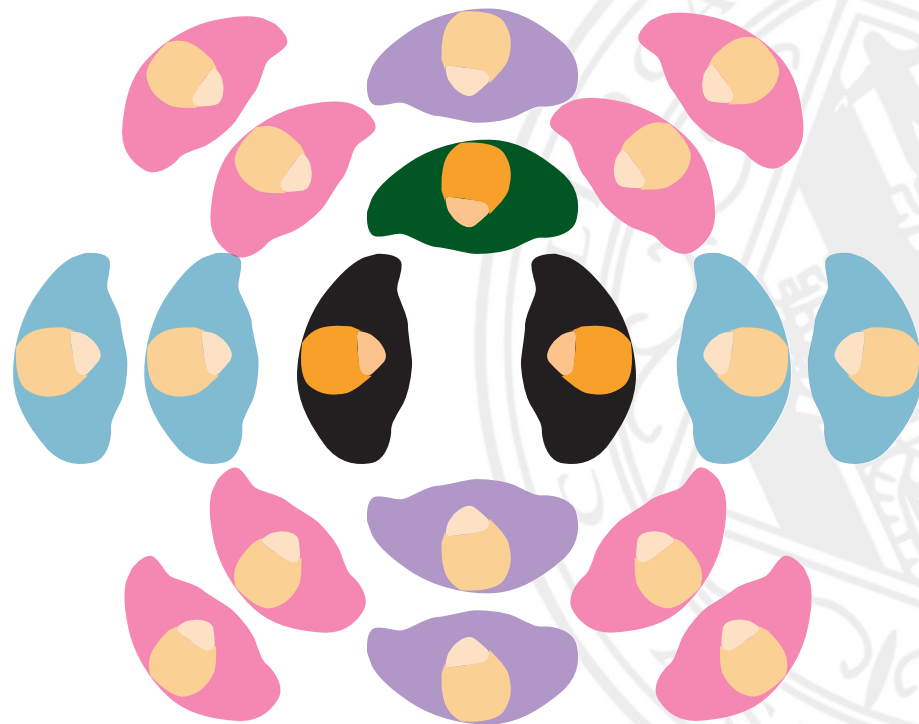
PI DE QUATRE AIXECAT PER SOTA

■	BASE	■	FORÇUT
■	AGULLA	■	CONTRAFORT I FORÇUT
■	MANS	■	DIAGONAL
■	LATERAL		

BRANCA

XIQUET

TERÇ

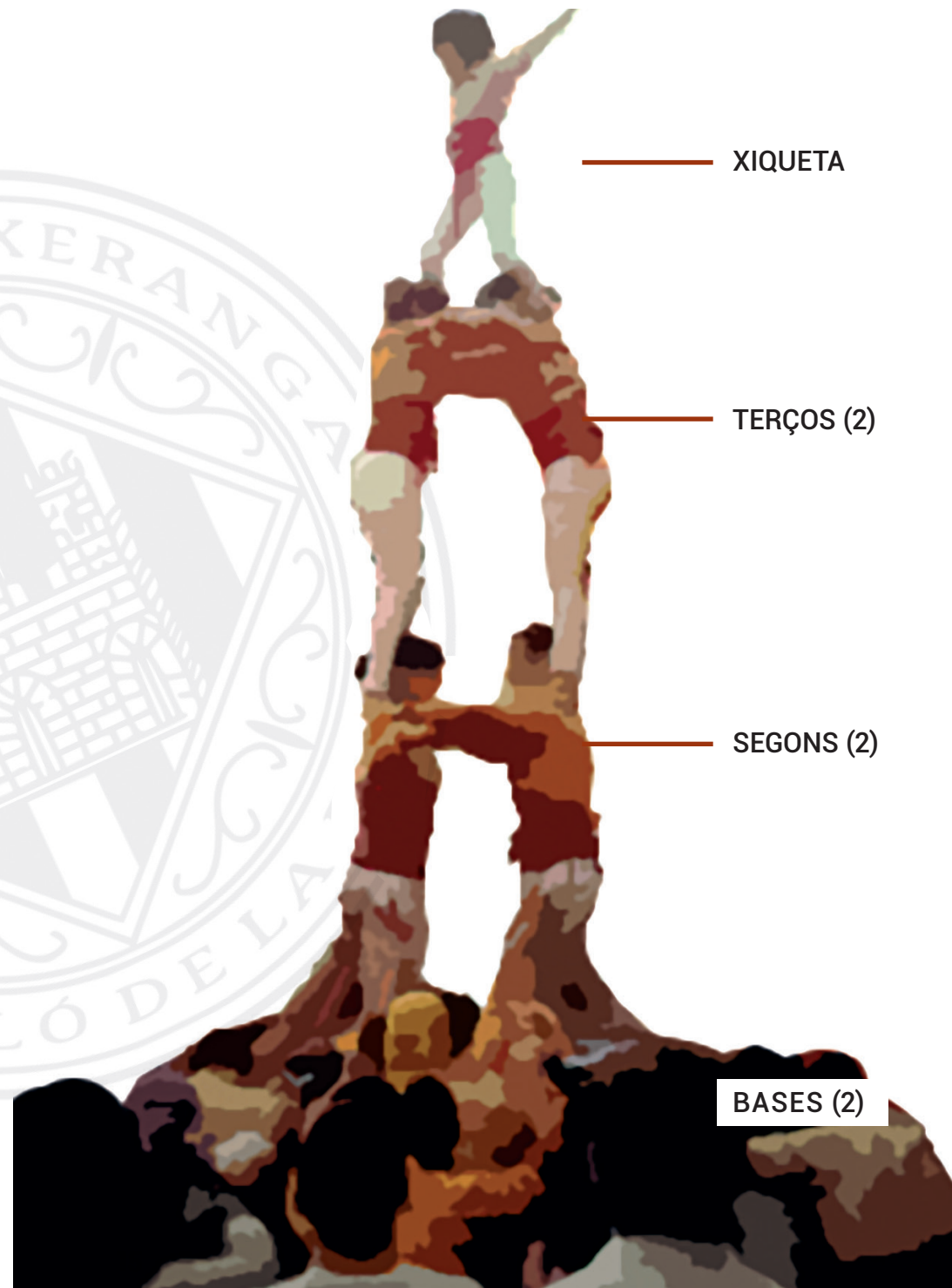
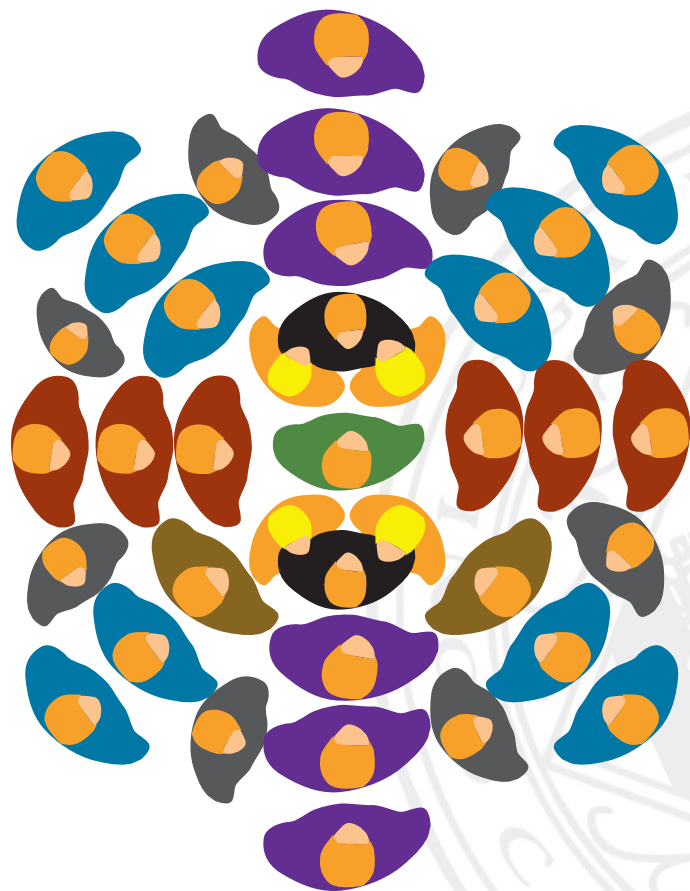
SEGON

PUNTAL

BASES (2)

- BASE
- MANS
- DIAGONAL
- PUNTAL
- LATERAL

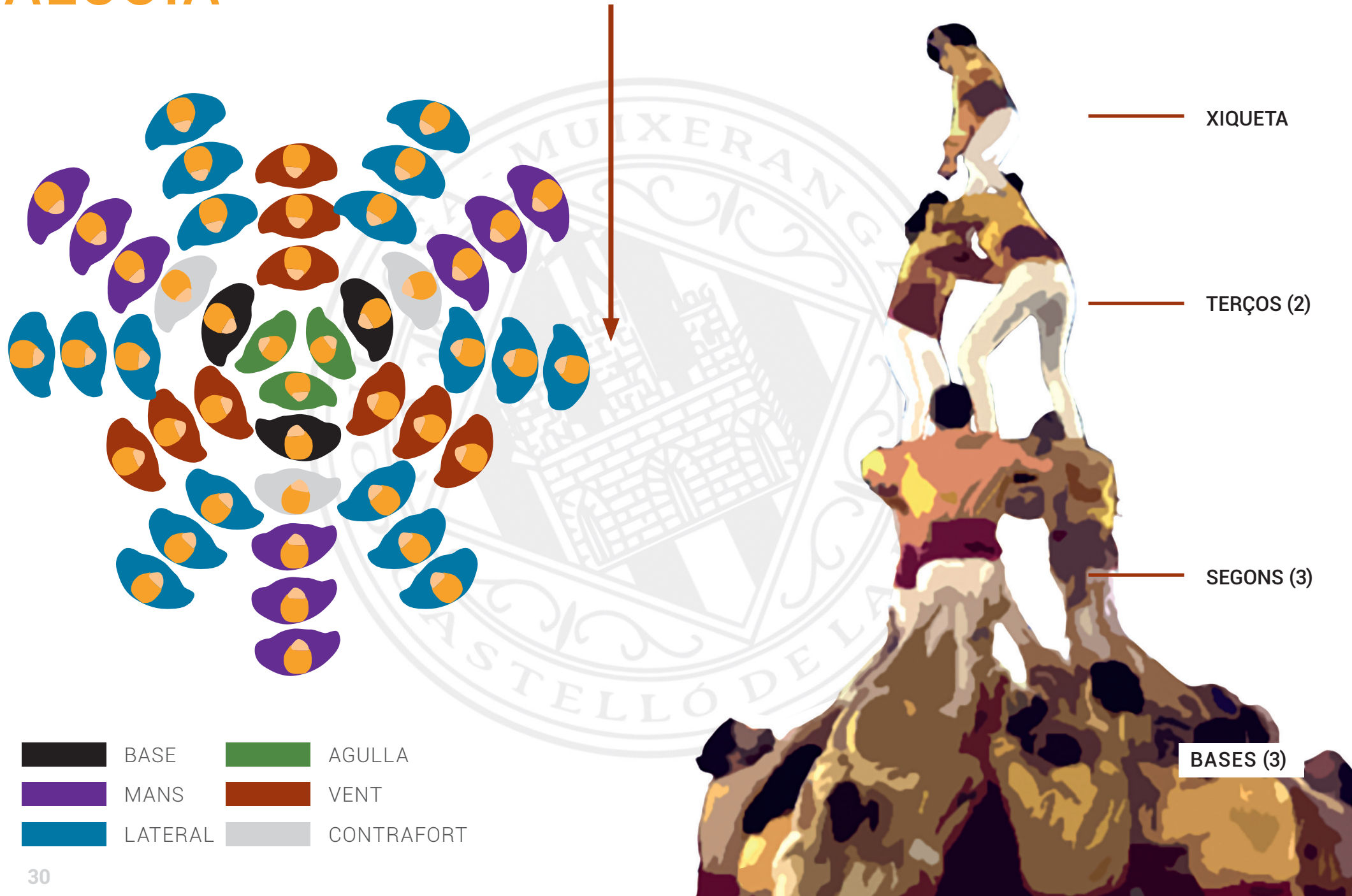
TORRE

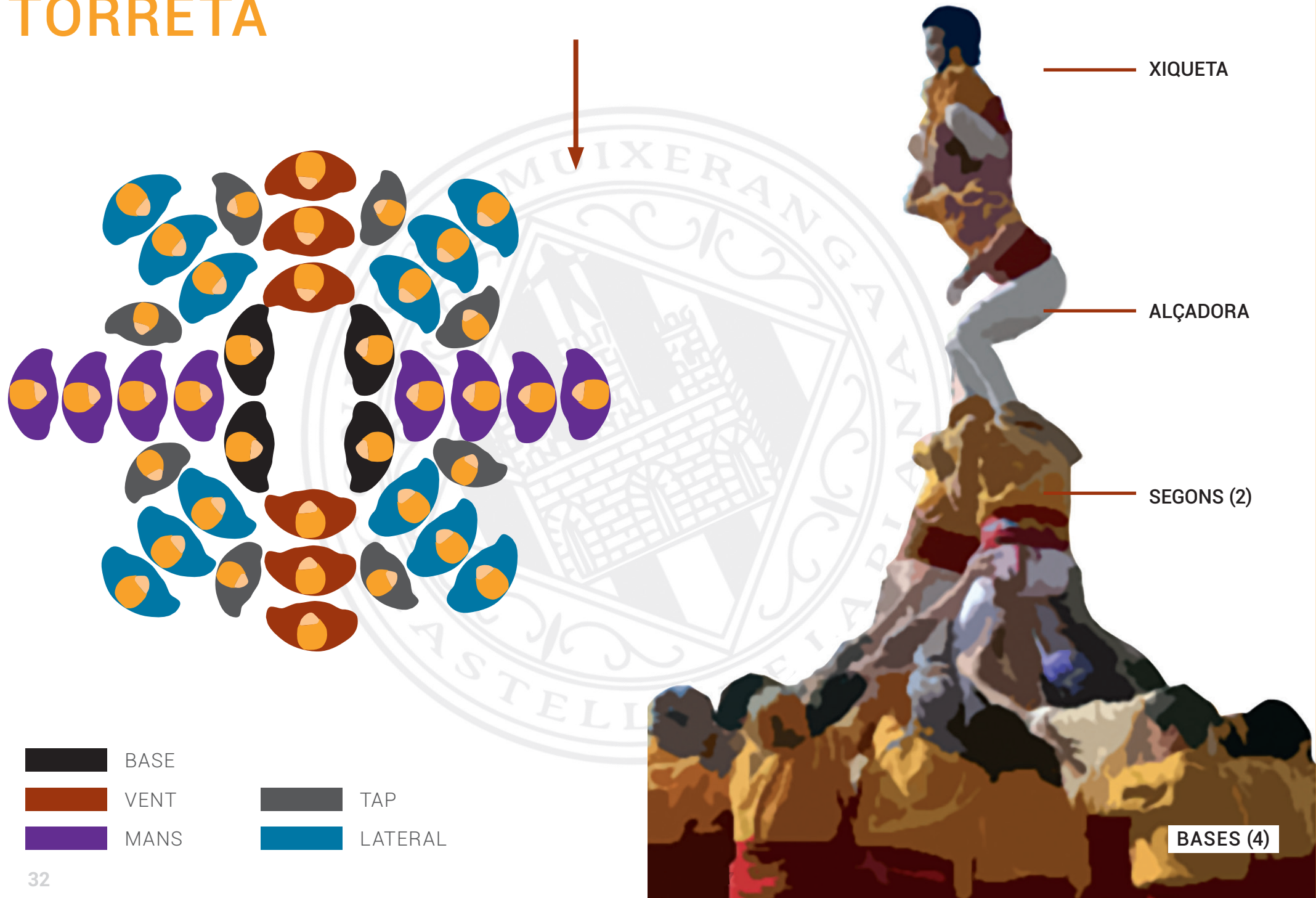
BASE	CROSSA	TAP
MANS	VENT	
LATERAL	LATERAL-AGULLA	

*Els laterals-agulles es troben sempre a la banda de la base que no tinga agulla

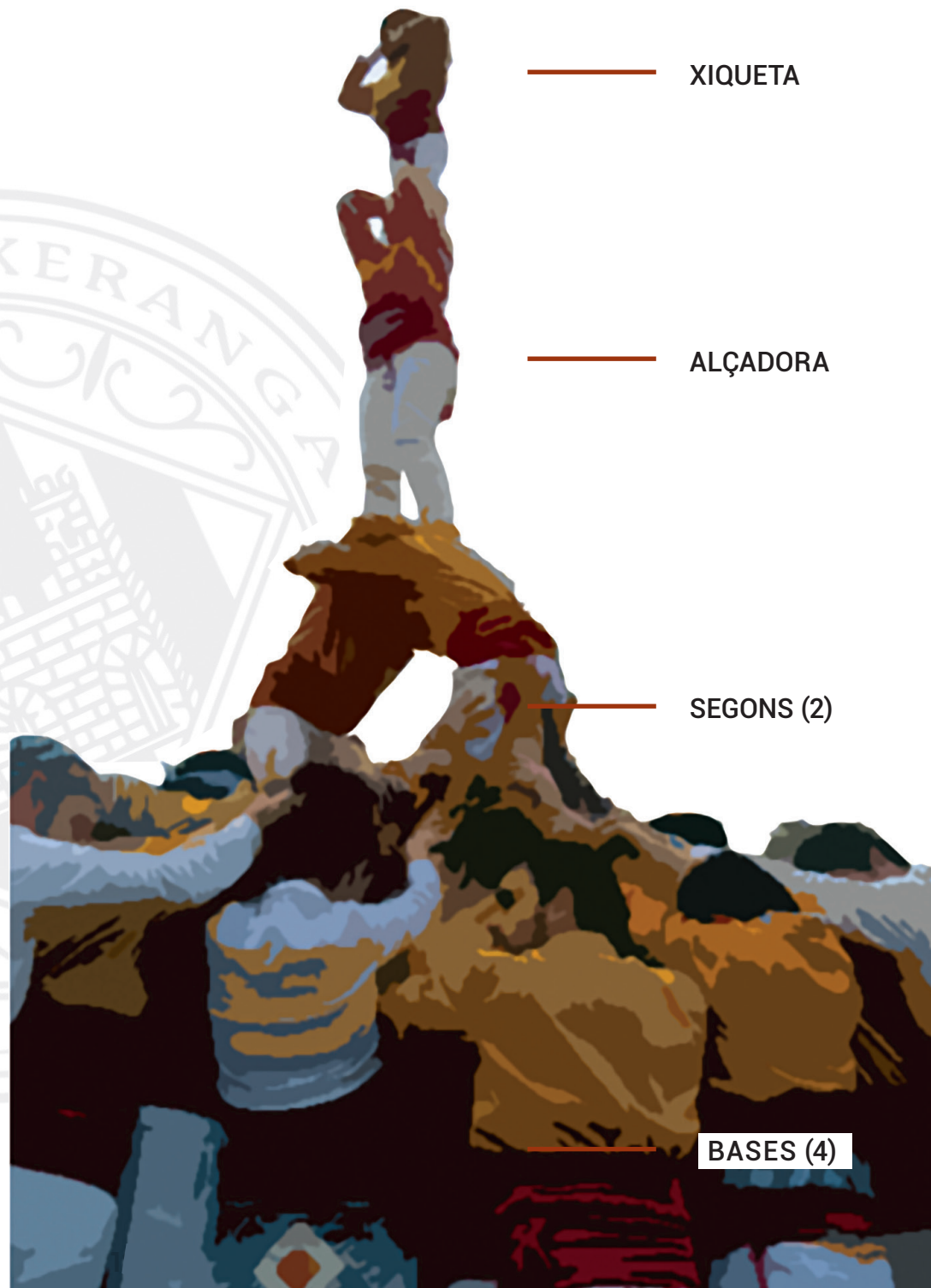
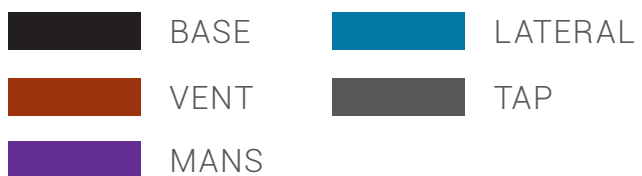
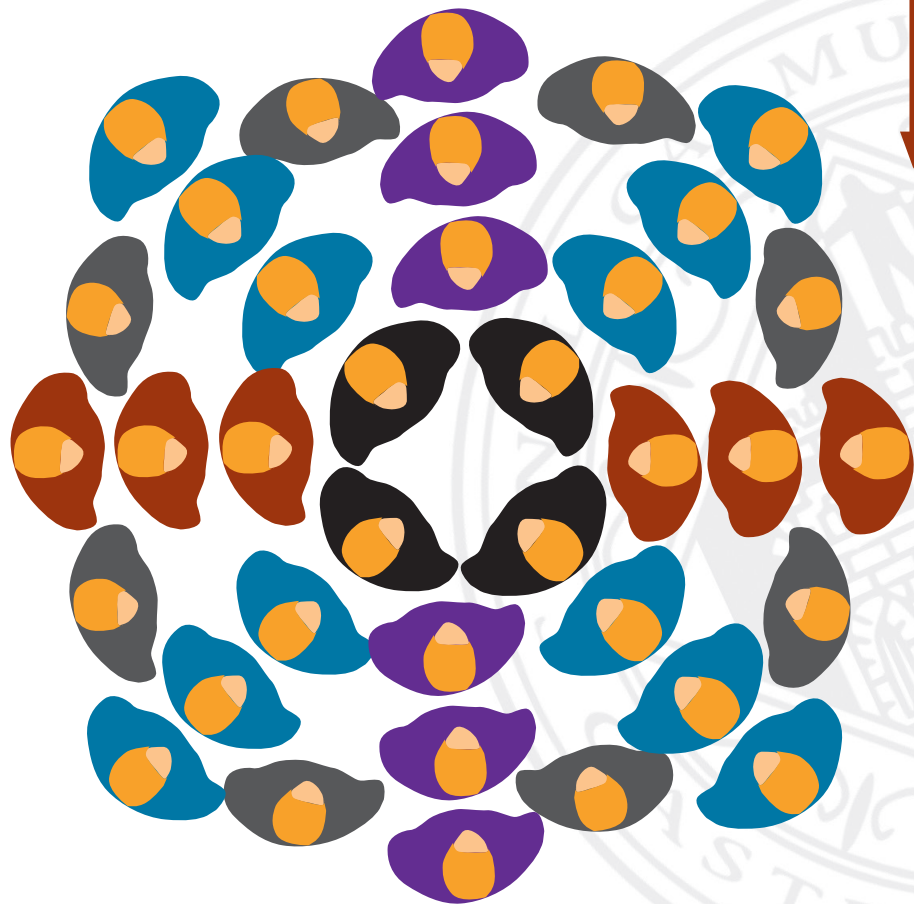
ALCOIÀ

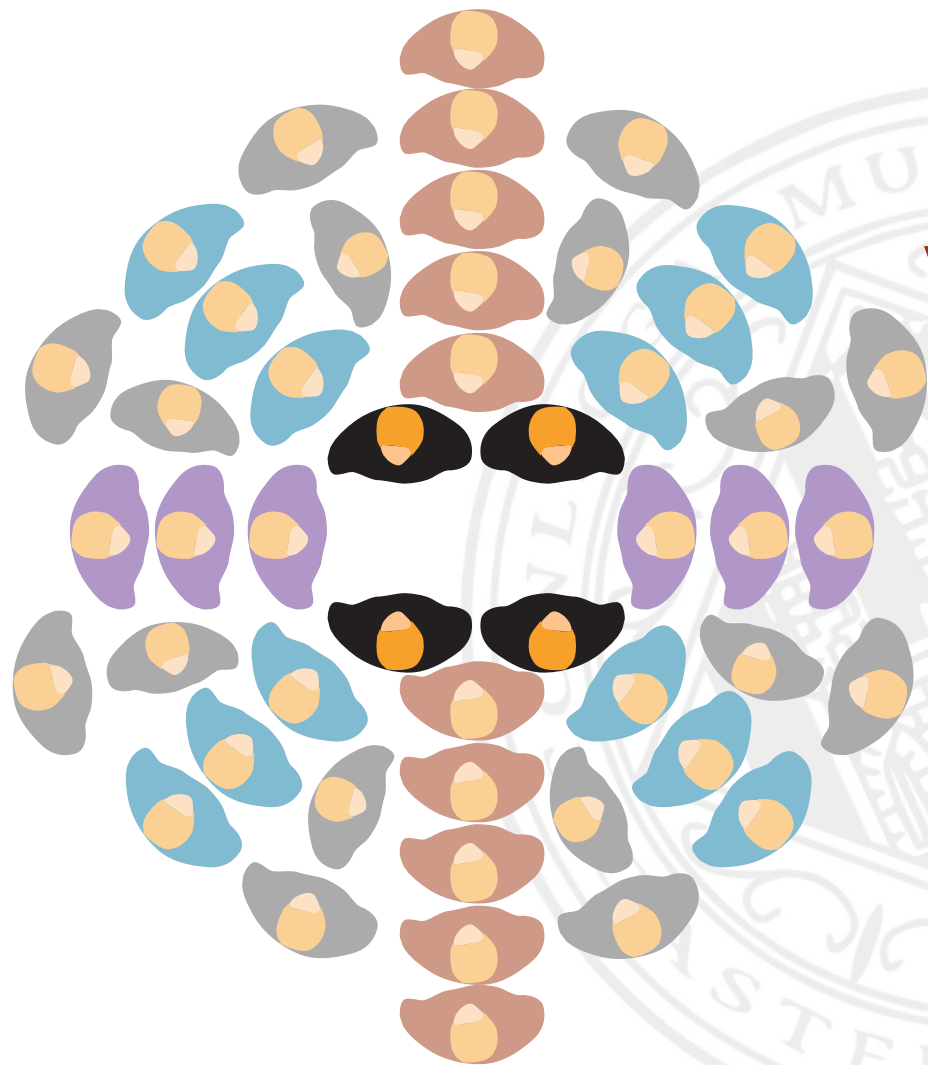
TORRETA

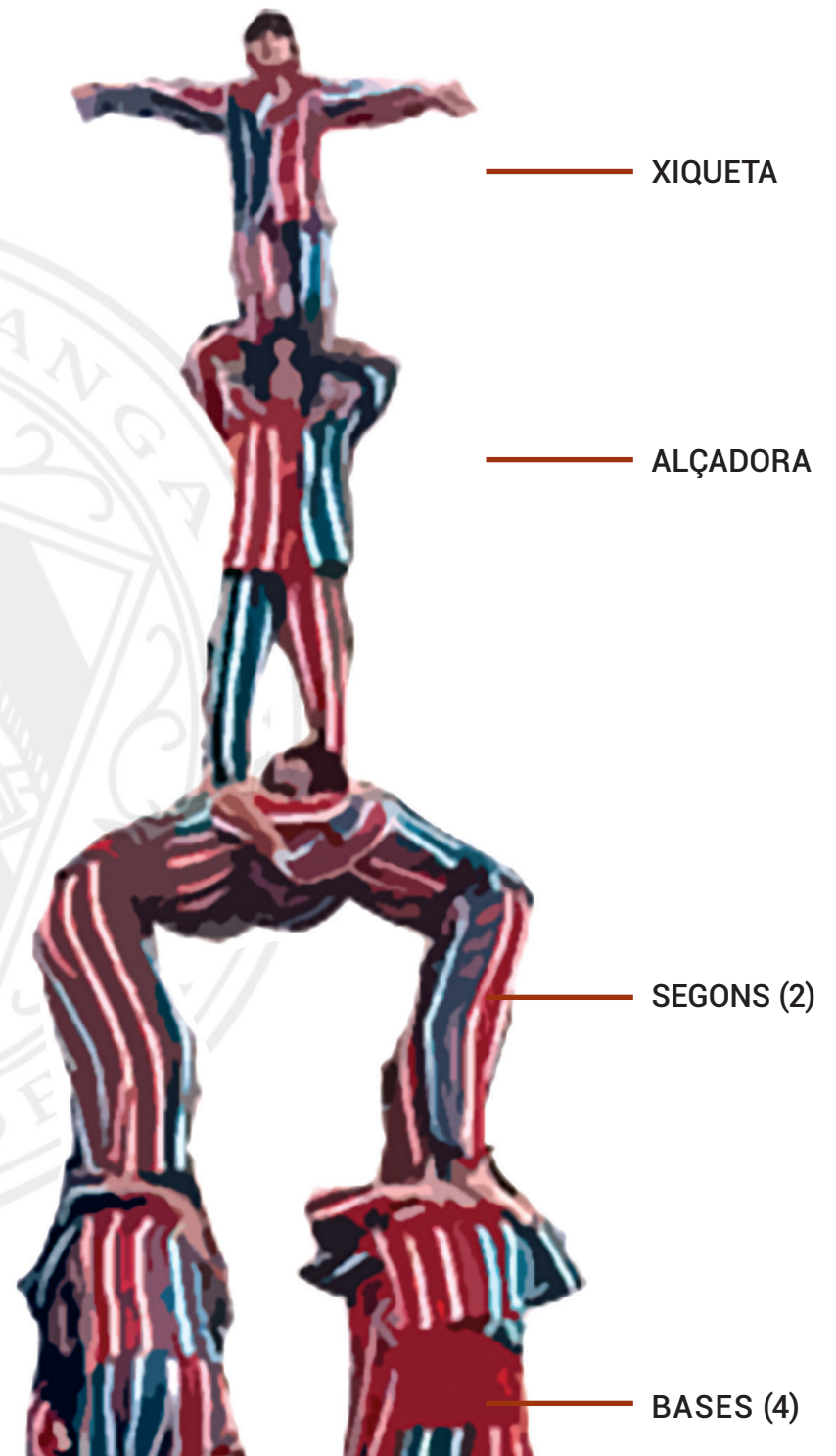
REMAT DE L'ALTA CLÀSSICA

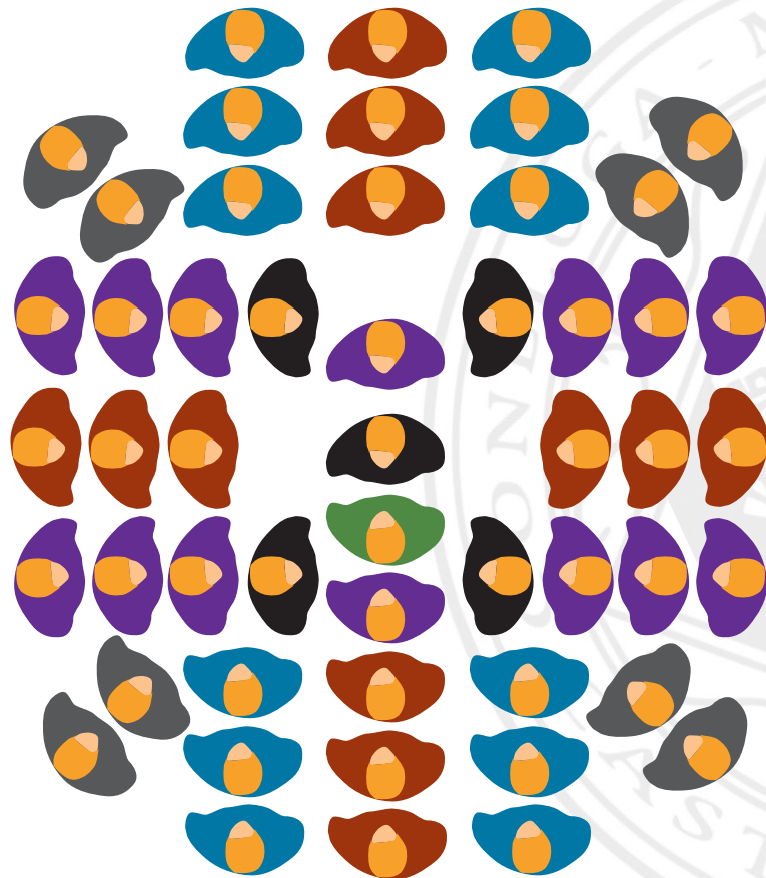
ENCONTRE

- BASE
- VENT
- MANS
- LATERAL
- TAP

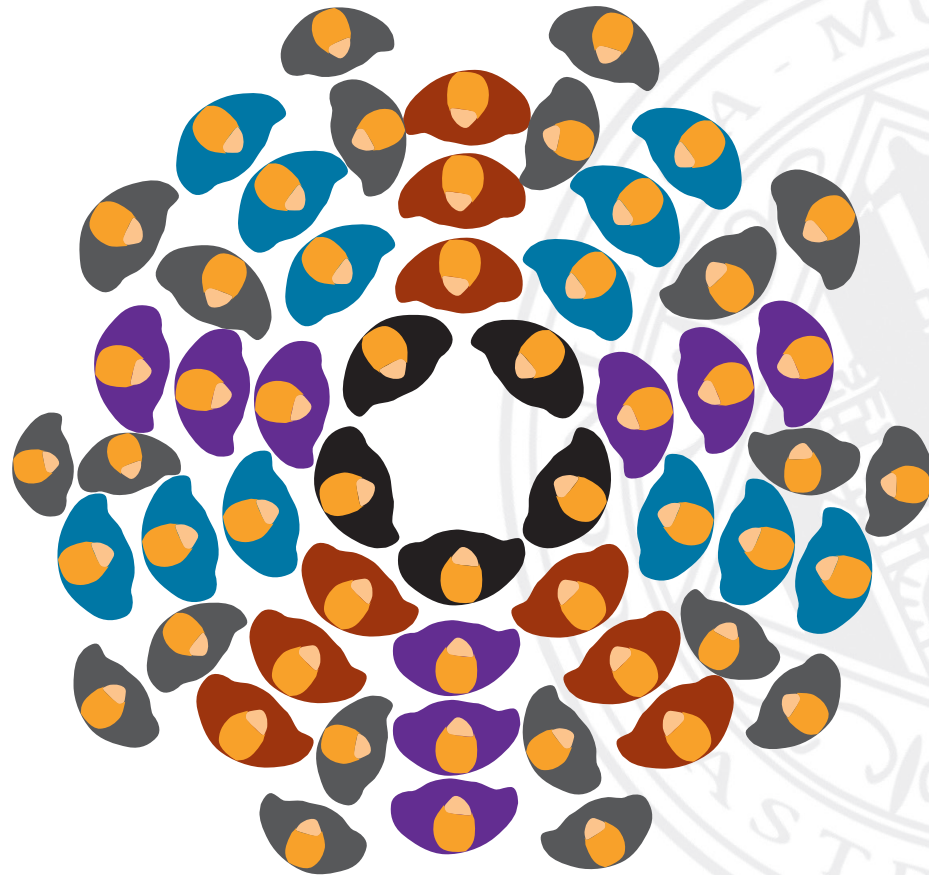
MARIA ALTA AMB PI DOBLE INTERIOR

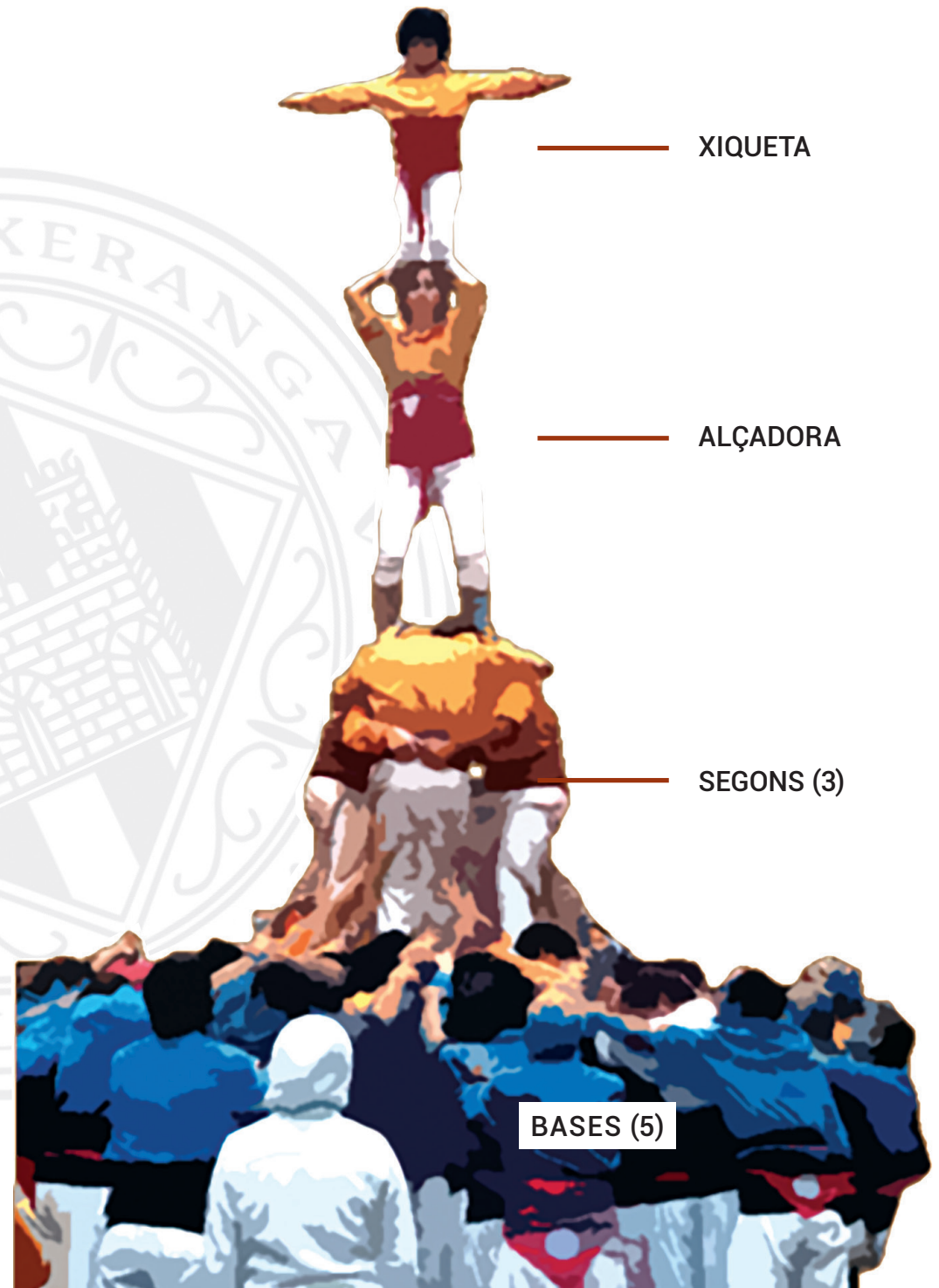
	BASE		AGULLA
	MANS		VENT
	LATERAL		TAP

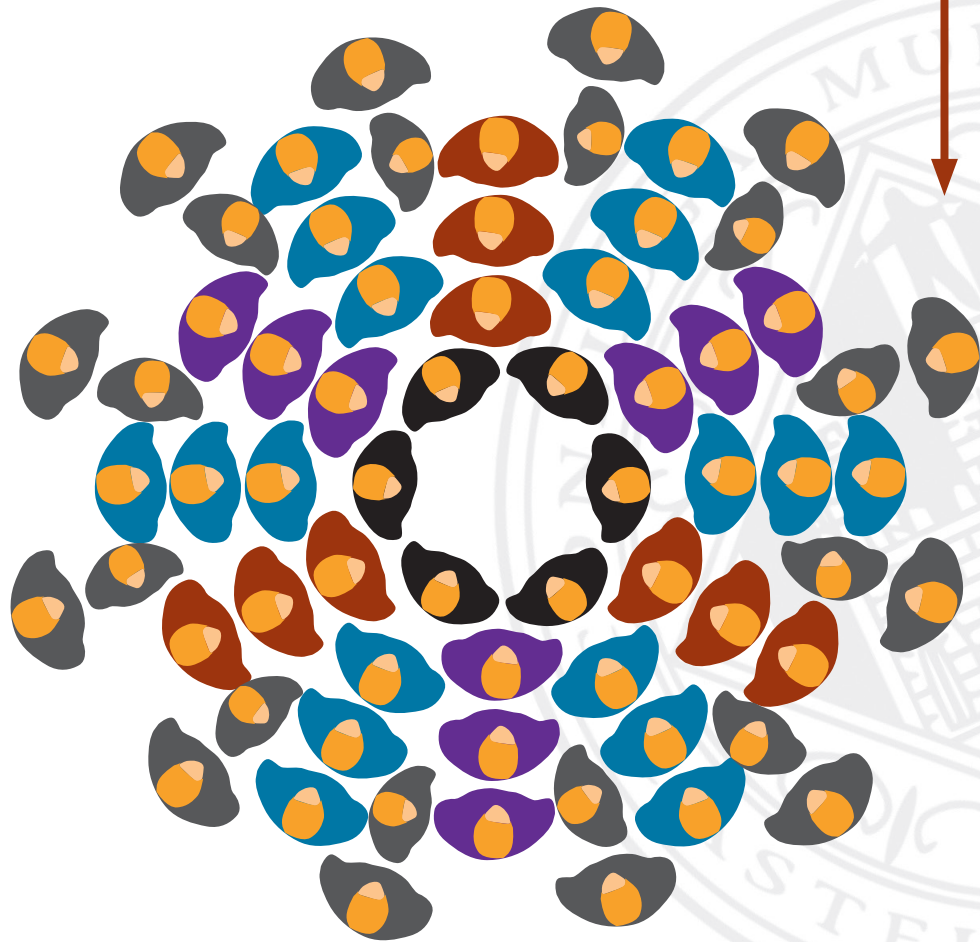
TORRETA SENSE DESPLEGAR

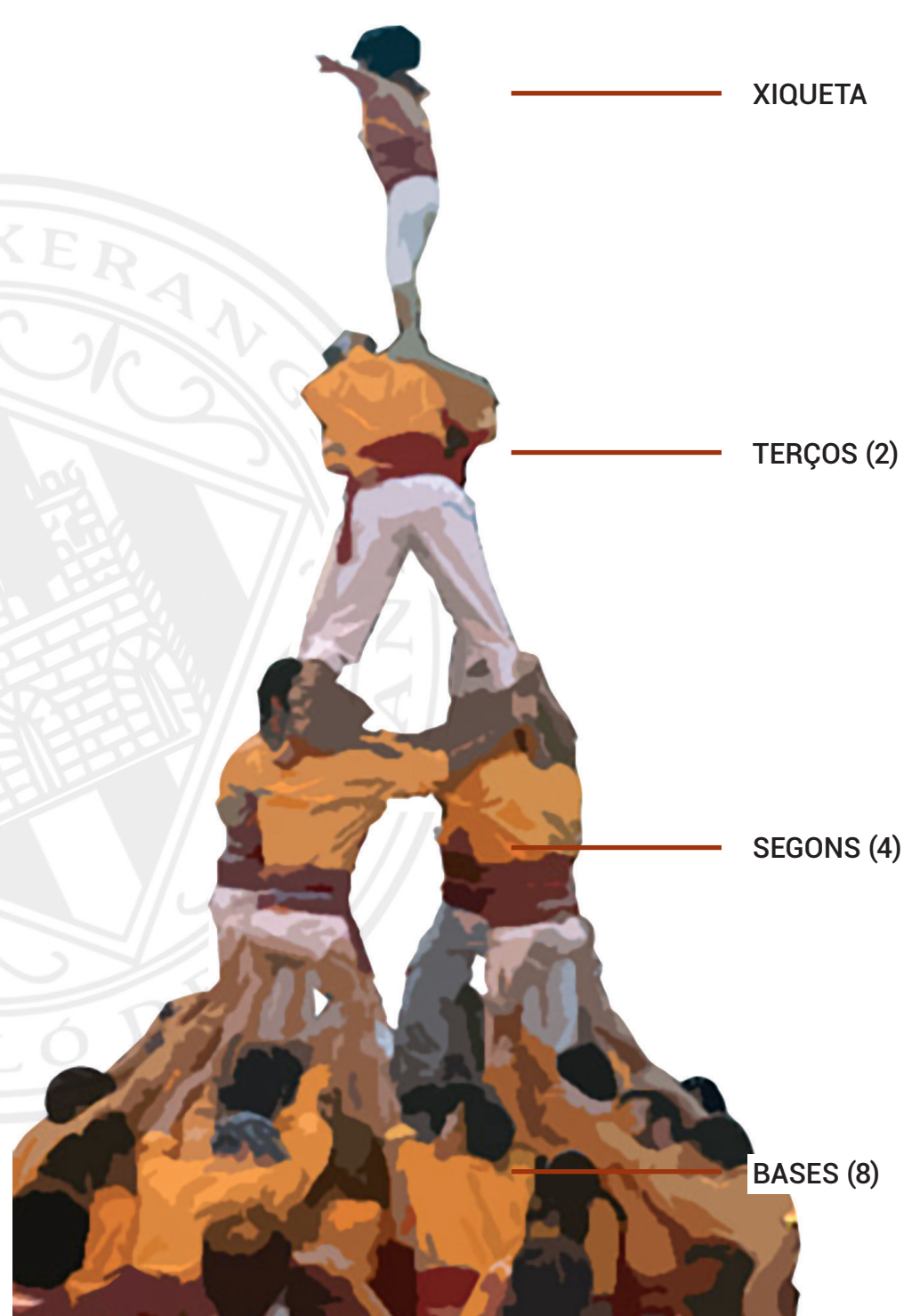
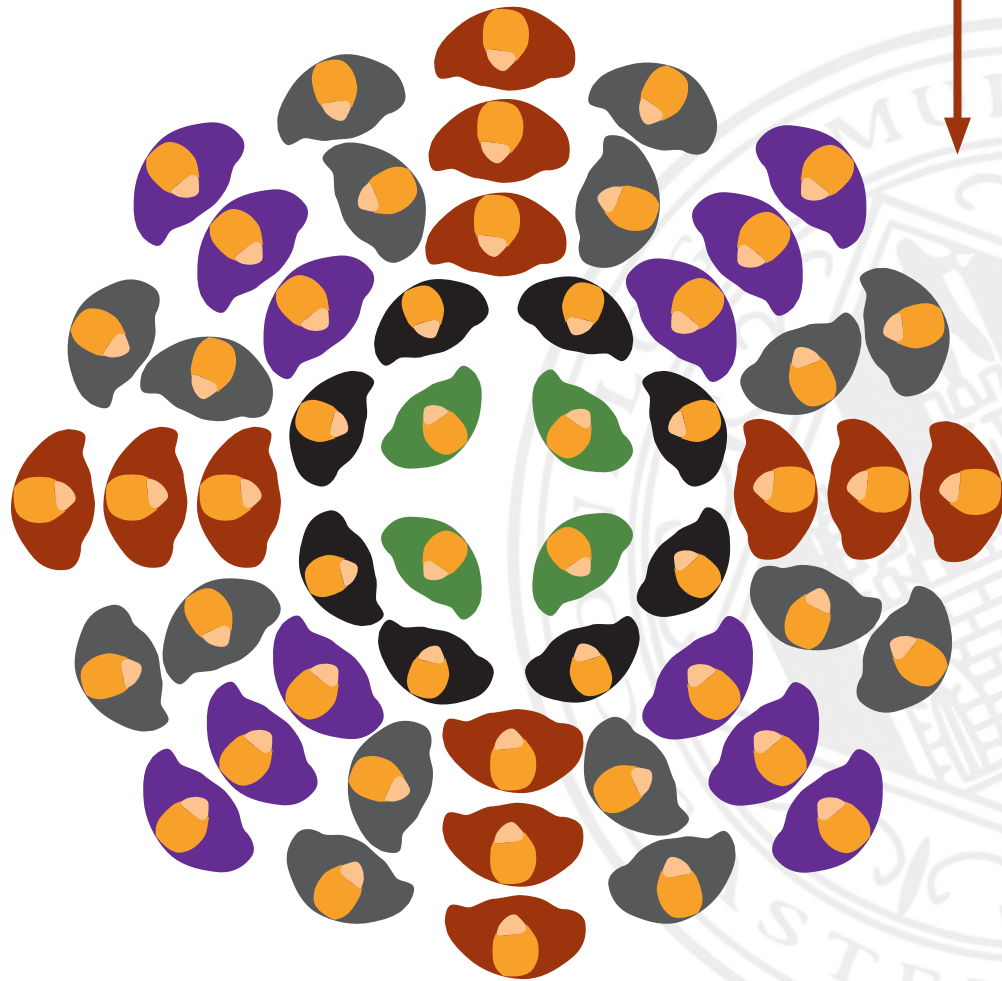
BASE	CONTRAFORT
MANS	VENT
LATERAL	TAP

REMAT DE L'ALTA DE 5

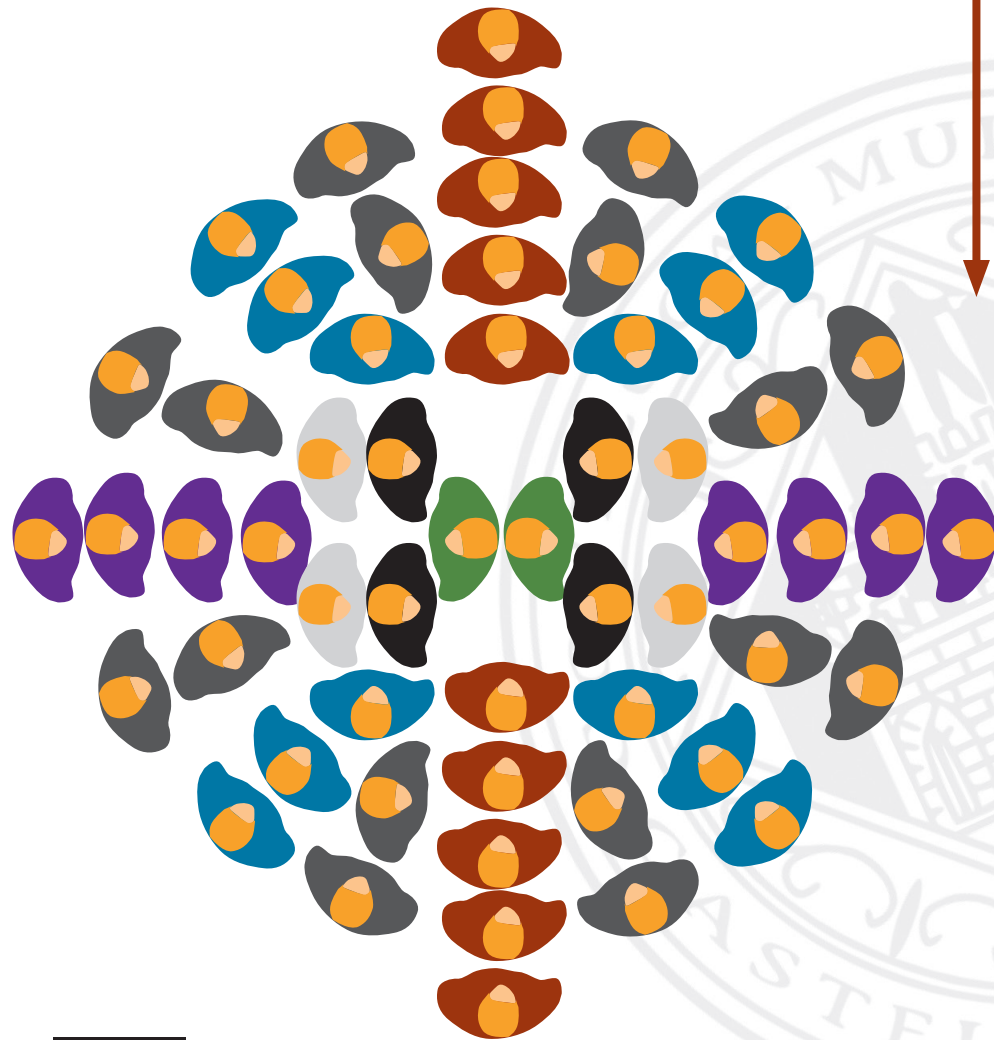

PILOTÓ

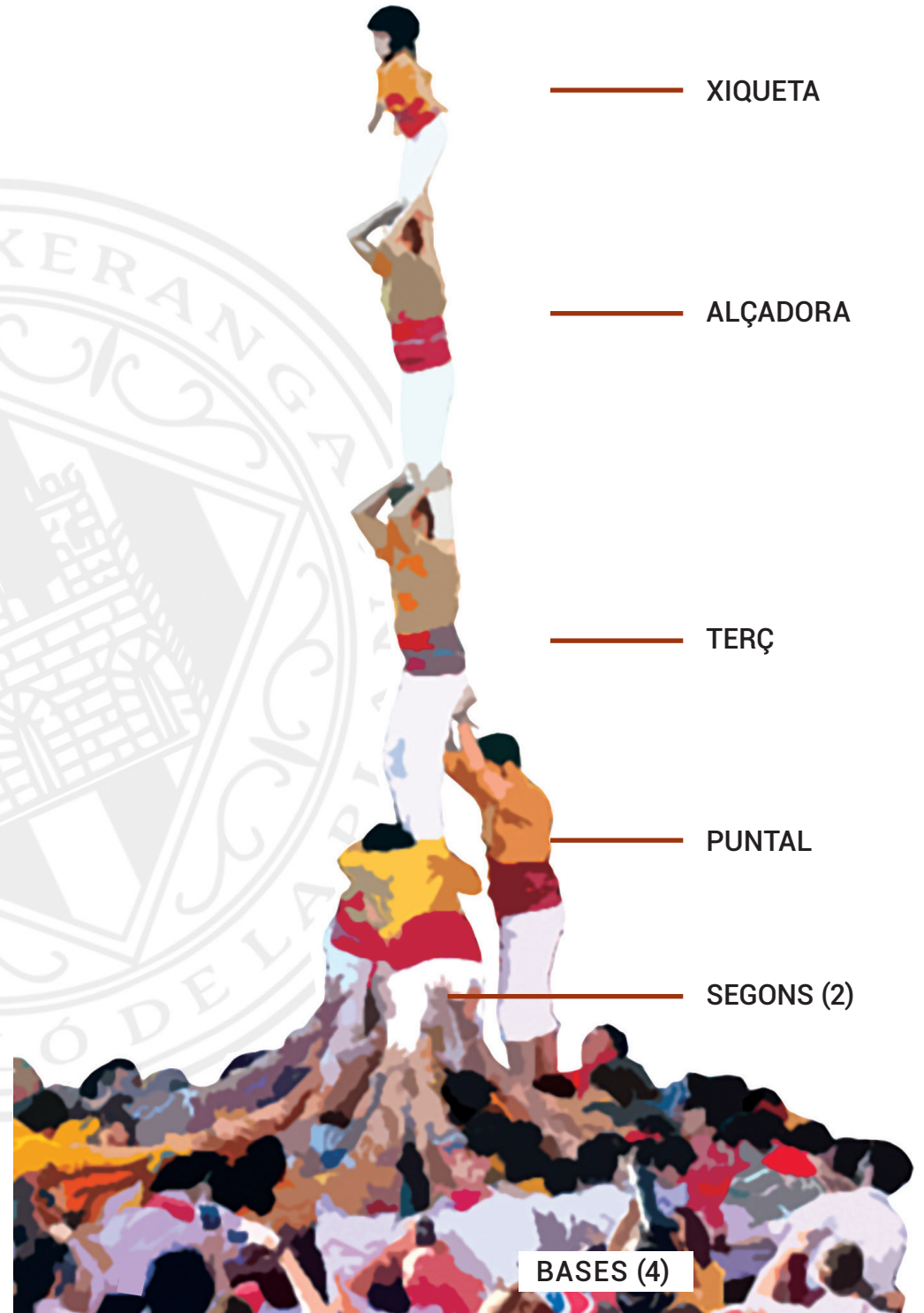

BASE	AGULLA
MANS	VENT
TAP	

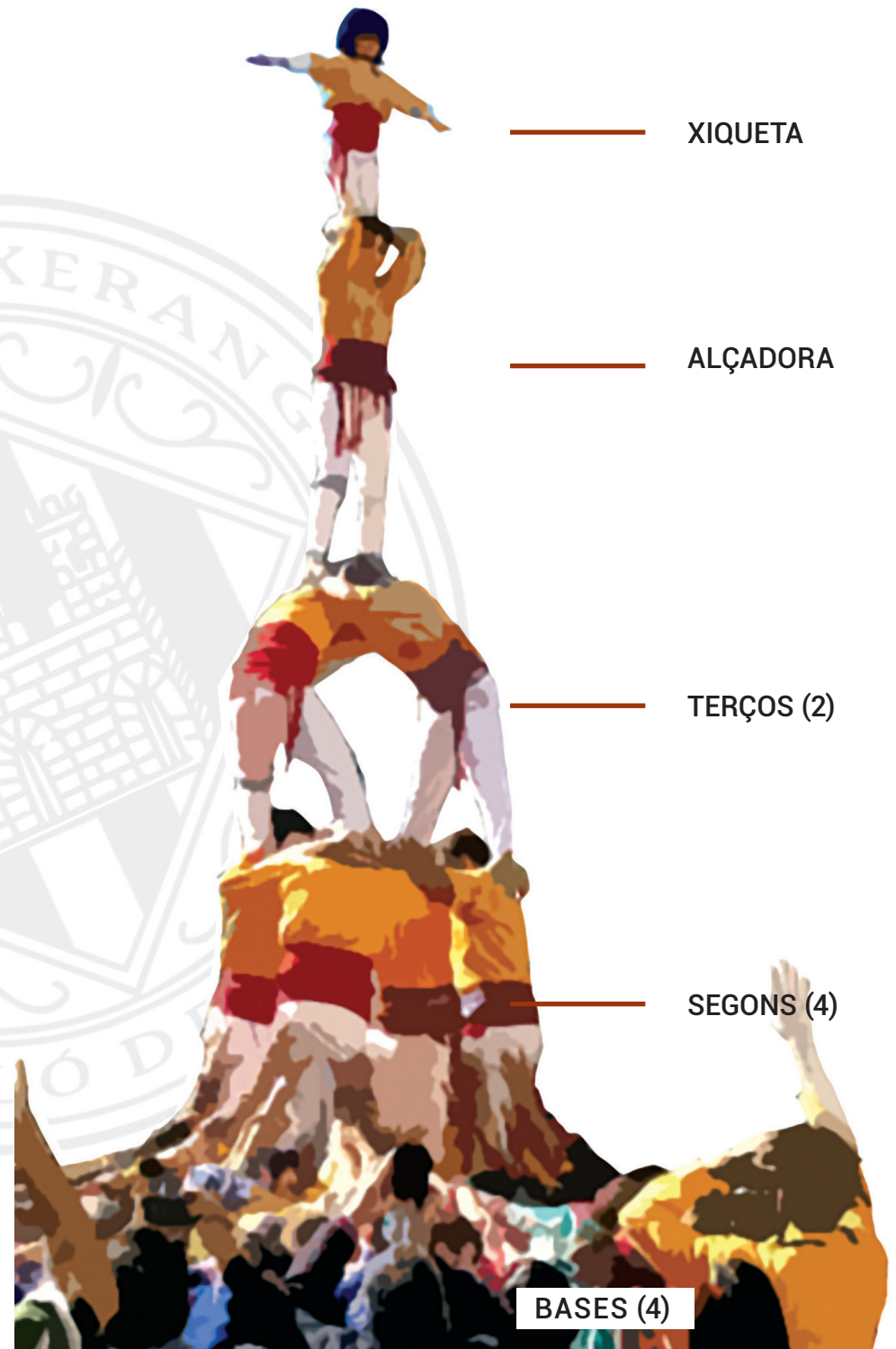
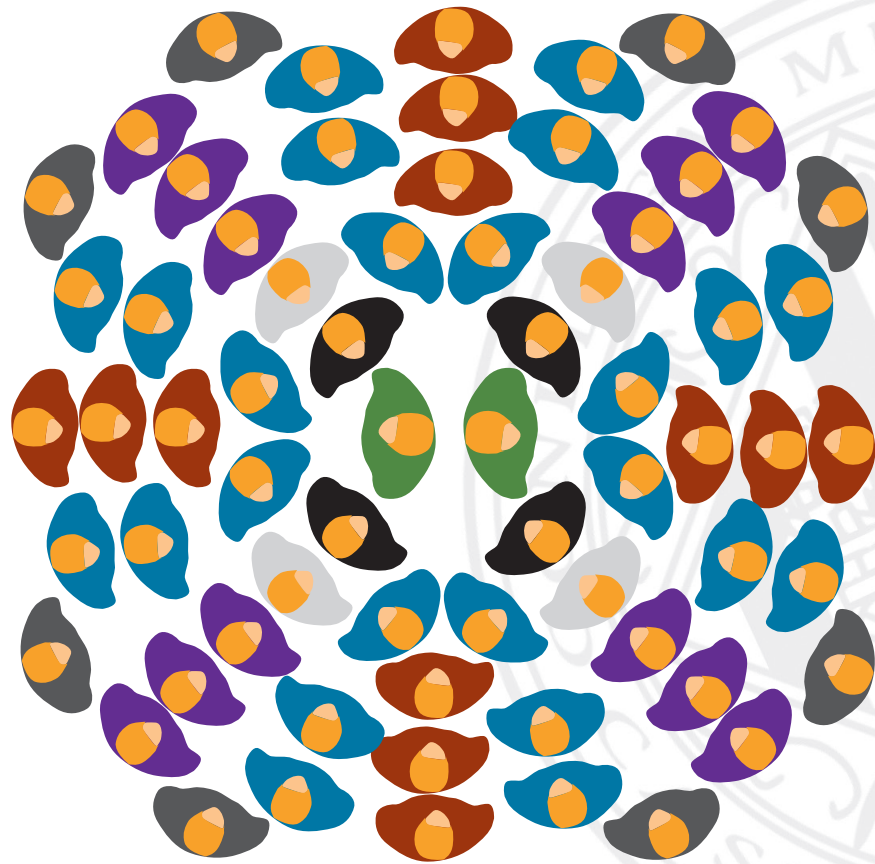
MORERA

	BASE		TAP
	AGULLA		CONTRAFORT
	MANS		VENT
	LATERAL		

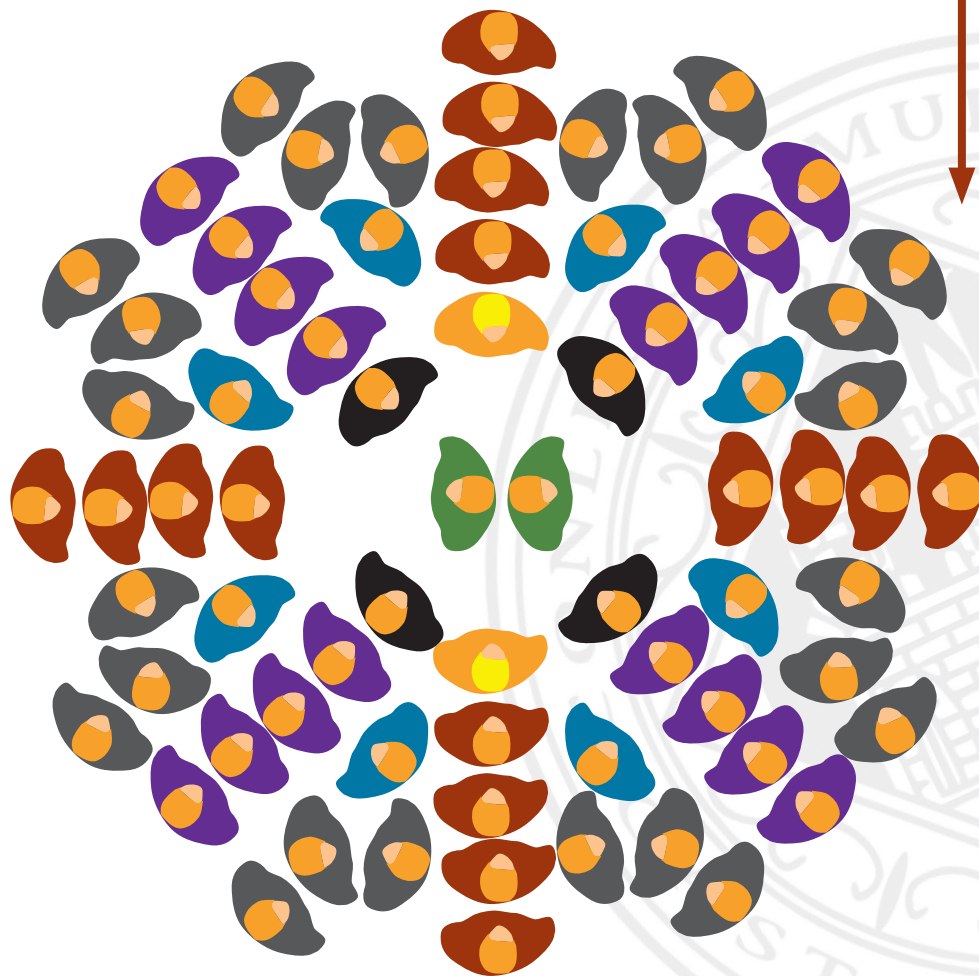

ALTA CLÀSSICA

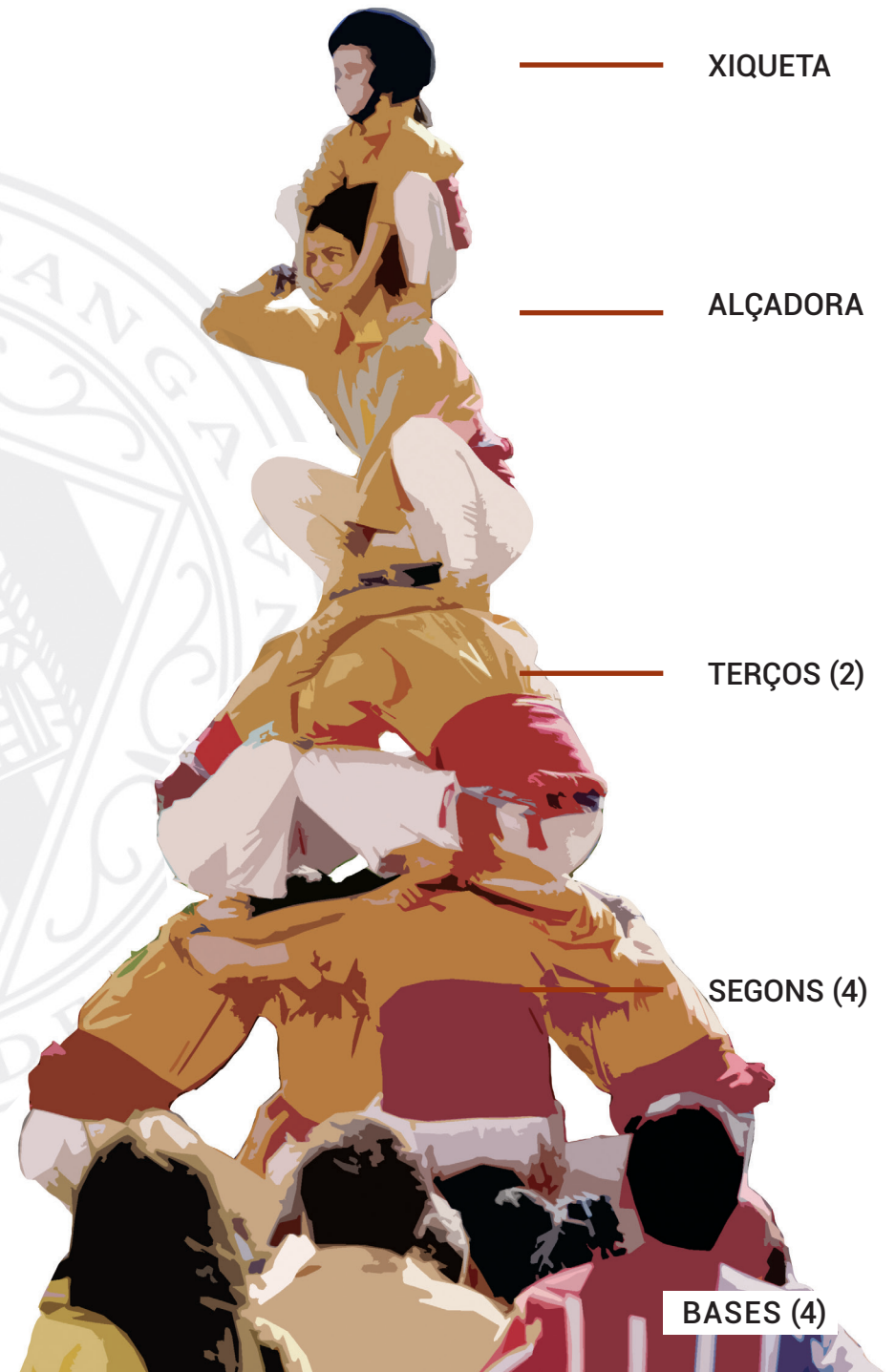

BASE	
AGULLA	TAP
MANS	CONTRAFORT
LATERAL	VENT

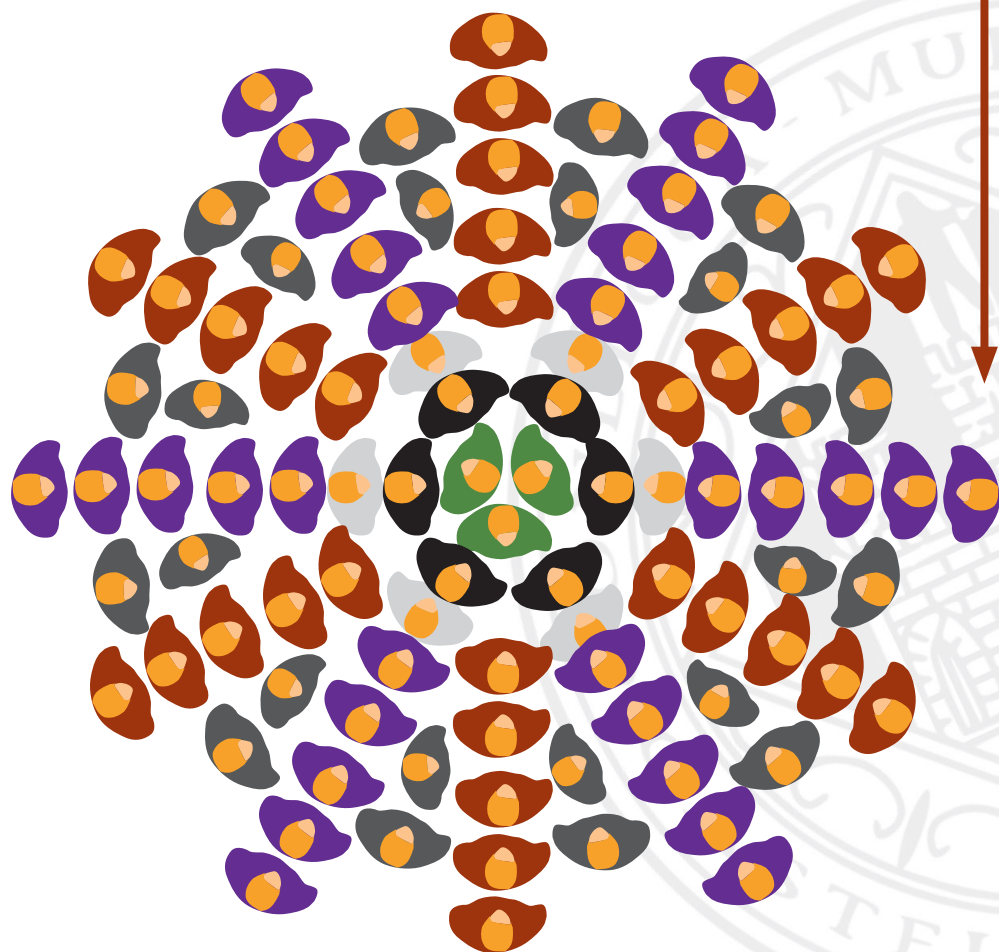
TOMASINA

BASE	TAP
AGULLA	DAU
MANS	LATERAL

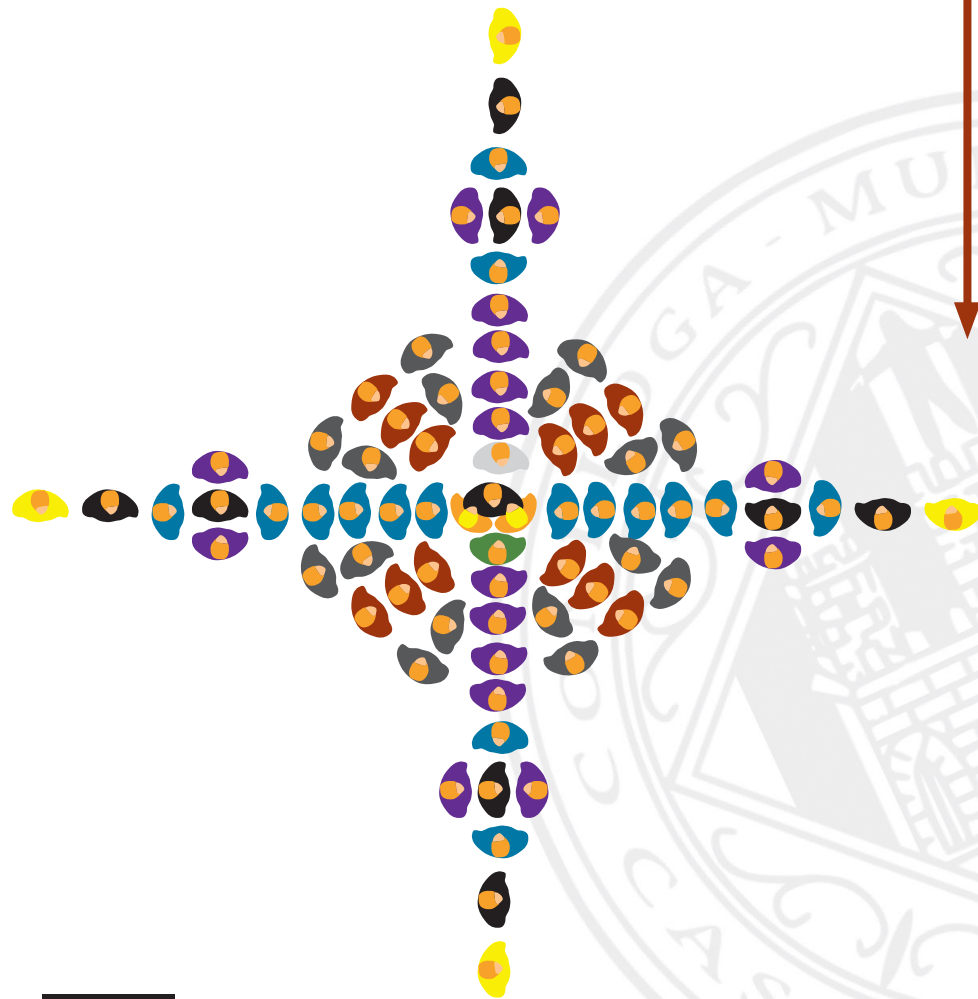
ALTA DE 5

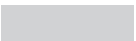

BASE	TAP
AGULLA	CONTRAFORT
MANS	VENT

SÉNIA

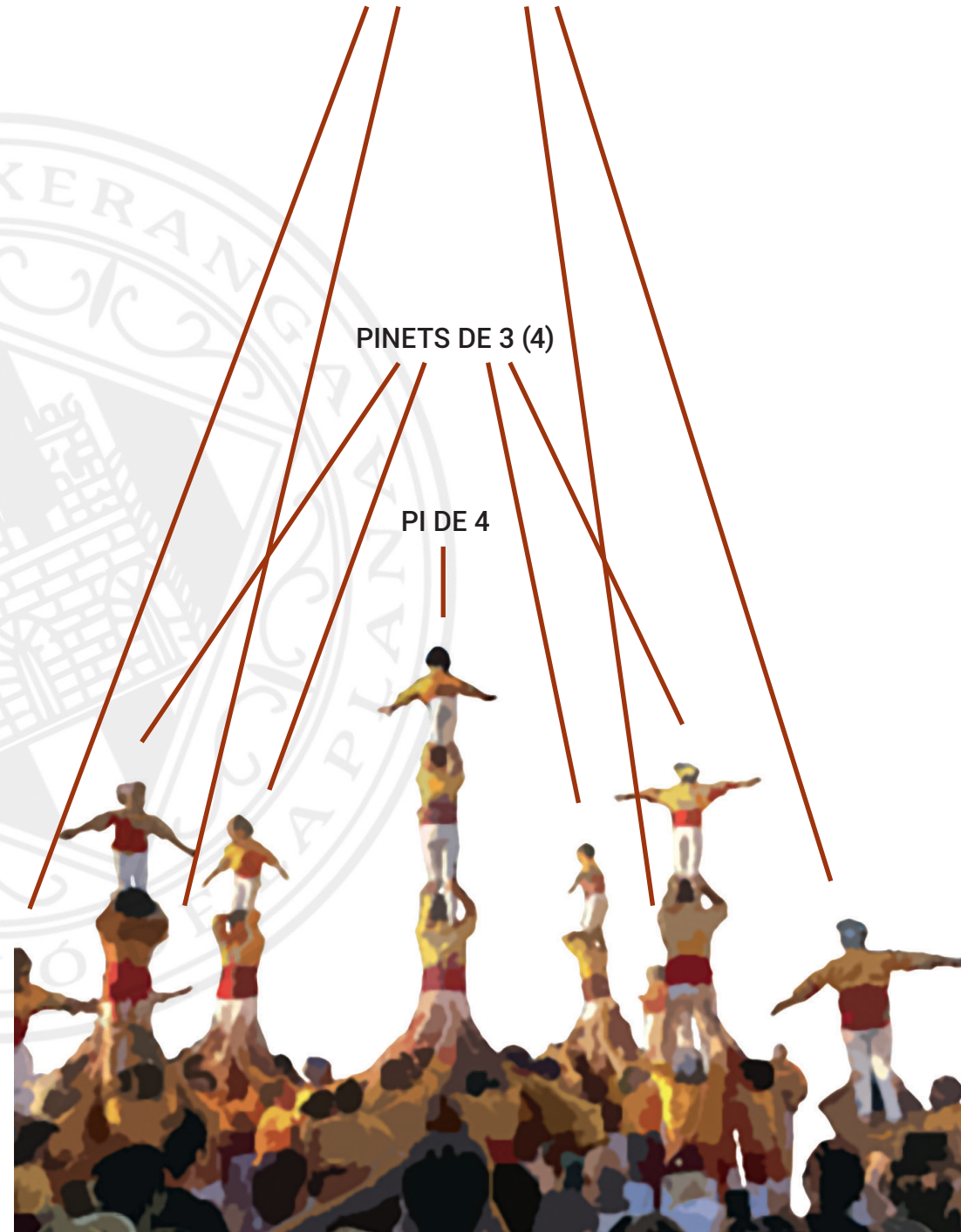

	BASE		LATERAL
	AGULLA		CONTRAFORT
	MANS		ACOMPANYANT
	CROSSA		VENT
	TAP		

PINETS DE 2 (4)

PINETS DE 3 (4)

PI DE 4

FETS RELLEVANTS

DEL MÓN MUIXERANGUER

DELS DARRERS 45 ANYS ¹

Fa 45 anys d'un fet rellevant que el moviment muixeranguer actual no hauria de passar per alt: el punt d'inflexió que es va produir al cap i casal de les muixerangues, Algemesí, i que canviaria la manera de veure la muixeranga per sempre més.

L'any 1973 va tindre lloc la creació dels Amics de la Muixeranga; en aquell moment, el moviment muixeranguer inicià un camí que faria reviscolar aquesta tradició al km 0. Aquest fet no hauria tingut transcendència si no haguera estat perquè, llavors, molts valencians donaven l'esquena a les

seues arrels, i alçar torres humanes era sinònim de passat, un folklorisme bast, rural i obsolet que no cabia en el nou País Valencià. Eren poques les restes de torres humanes que quedaven en aquell moment; fora d'Algemesí, només s'aixecaven figures amb regularitat anual al Forcall i Peníscola i, cada 7 anys, a Titagües. L'Alcúdia, un dels baluards muixerangers, no en feia des del 1954 i Carcaixent i l'Olleria, des de principis del s. xx. L'esplèndida figura de cinc dels carcaixentins, el Campanar, restava en el record ja de pocs veïns guixots.

Malgrat tot, al llarg dels darrers 45 anys l'activitat muixeranguera s'ha enriquit fortament i sorprenent de diverses formes. En aquest parell d'articles n'analitzem dos factors: la creació de colles i la creació de figures de major dificultat durant aquest període.

És innegable la riquesa i varietat del repertori de figures muixerangueres. Aquesta tradició ens ha llegat tot un ventall de possibilitats que encara creix any rere any. Tradicionalment, però, el sostre muixeranguer estava representat per dues figures (ambdues de cinc altures) de què no en tenim constància la data de naixement: l'Alta clàssica i l'Alta de 5. D'una banda, l'Alta clàssica (4-4-2-1-1) és una gran desconeguda fins i tot entre muixerangers, ja que va caure en l'oblit després de l'aparició de la Tomasina (1995). Aquestes dues figures, en la seua culminació, presenten el mateix tronc, de manera que l'una va acabar per substituir l'altra.

D'altra banda, trobem dos noms per a una mateixa figura. L'Alta de 5 (6-6-3-1-1) també era coneguda per la desapareguda Muixeranga de Carcaixent com el Campanar (8-6-3-1-1). Això denota l'aïllament que han patit històricament les muixerangues, les quals sovint ignoraven l'existència les unes de les altres. Aparentment, l'única diferència entre l'Alta de 5 i el Campanar la trobem en el nombre de baixos. Però aquest detall no ens ha de fer pensar que eren figures diferents; la Muixeranga d'Algemesí la fa tant amb 6 com amb 8 bases, i aquesta segona sembla ser la forma antiga de bastir l'Alta. En tot cas, per damunt de la pinya, independentment del nombre de baixos, s'aprecia que ambdues construccions són idèntiques.

¹ Aquest article ofereix una visió general de l'evolució de les figures al llarg dels darrers 45 anys. Fou publicat en *Temps de Muixeranga* (11.02.2018) i el signen Kassim Carceller i Aloma Pons.

A aquestes figures inicials i veteranes s'han unit, amb el pas del temps, vora una desena de construccions més de cinc altures, a més de dues de sis altures que representen el sostre actual de les muixerangues. Figures noves, joves i novelles que cada vegada més colles estrenen en places d'arreu del nostre territori.

Tot i que la falta d'un criteri unificador ha permès que diferents variants d'una mateixa construcció hagen pres nom propi com a figures diferenciades (tal com va passar amb l'Alta de 5 i el Campanar), ací mirarem de clarificar, encara que siga mínimament, el repertori actual més exigent.

Fins l'any 1973 només s'havien alçat les dues figures de cinc altures que hem esmentat adés, i no seria fins a 20 anys més tard quan començaria a bullir la creació de noves construccions. El 1995, la Muixeranga d'Algemesí va estrenar la Morera i la Tomasina. Aquest fet va suposar l'inici d'una tendència que es projecta fins a dia d'avui.

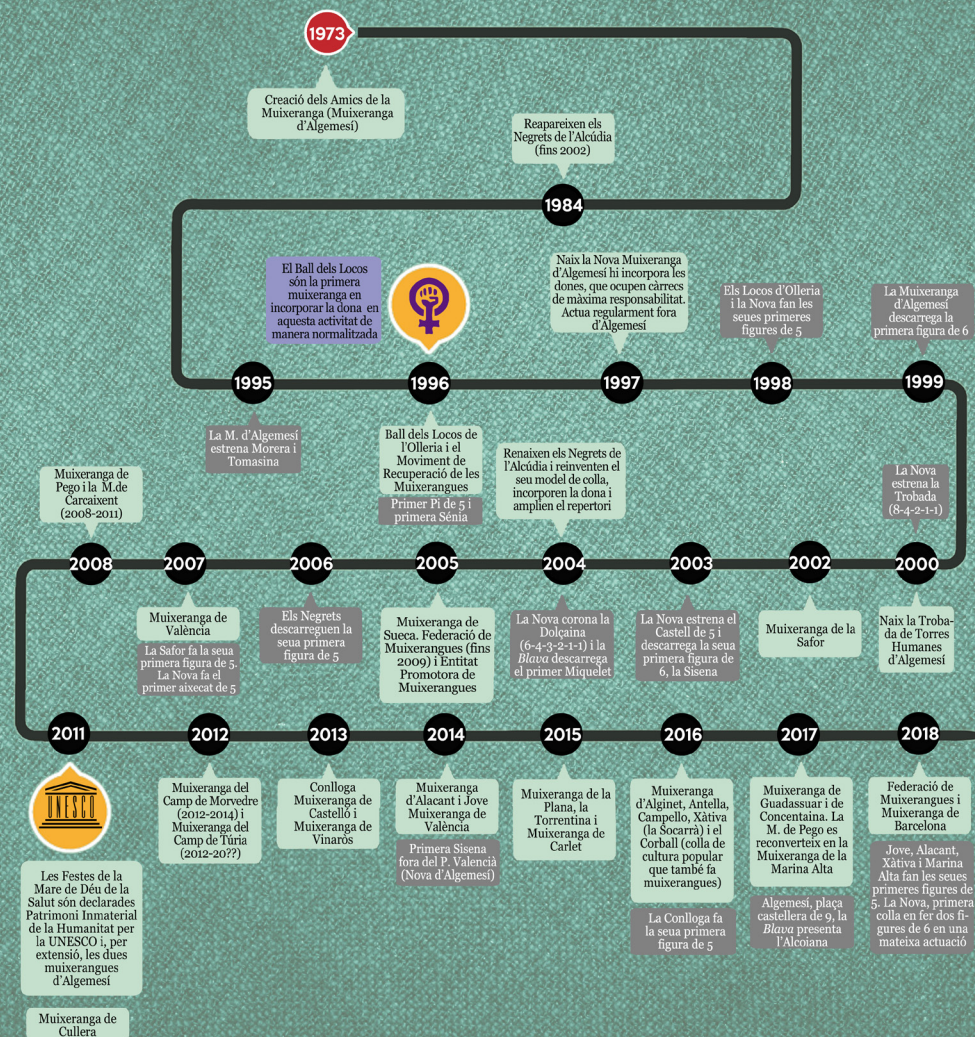
L'any següent (1996), any en què apareixen els Locos d'Olleria, la Blava presenta el primer pi de 5 muixeranguer i la primera Sénia. Aquesta segona, donada la seua dificultat en la coordinació i el gran nombre de membres requerits a la pinya, la podríem considerar una construcció de cinc altures. L'any següent feren per primera vegada dues Altes de 5 simultànies.

Entre el 1995 i el 1998, naixen dues colles noves i la Muixeranga d'Algemesí dona llum a cinc figures inèdites. A més, els Locos d'Olleria desmunten la seua primera figura de cinc dos anys després de constituir-se, i la Nova ho fa amb només un any de vida. No sabem del cert si això va ajudar a que es produïra la gran fita de l'any següent, però massa casualitat seria, si no, que el 1999 s'esdevinguera un fet excepcional i inimaginable fins aleshores: la Muixeranga d'Algemesí va desmuntar la primera Alta de 6 de la història; va traspasar el sostre muixeranguer i el va establir en sis altures. Així doncs, l'any que ve, la nostra estimada Sisena complirà els vint anys.

La Blava gaudia en aquell moment d'un excel·lent estat de forma, comptava amb més efectius que mai i va demostrar una millora tèc-

Fets rellevants del món muixeranguer

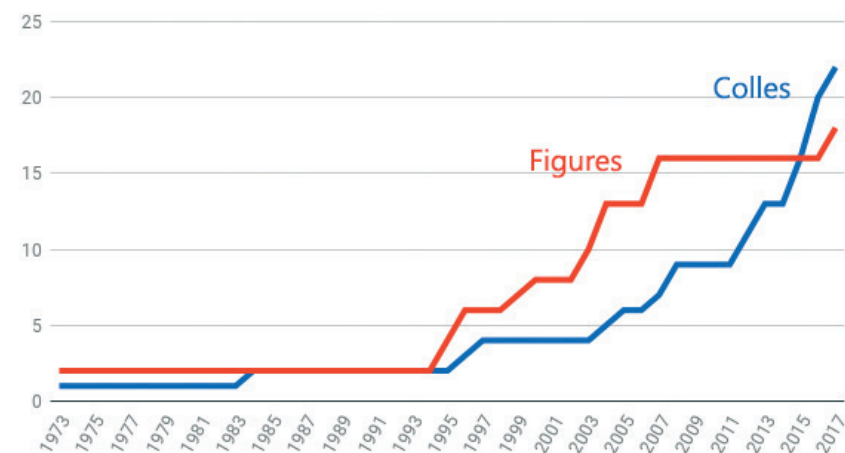
Autor: Kassim Carceller

La Muixeranga d'Algemesí construeix l'emblemàtica Alta de cinc a València (1977) en el VII centenari de la mort de Jaume I. Fotografia publicada al web www.muixeranga.net.

APARICIÓ DE COLLES I DE FIGURES DE 5 I 6 ALTURES

nica. Les colles més actives aleshores van revelar una gran il·lusió per explorar nous horitzons i travessar els límits de les muixerangues tradicionals.

A partir d'ací, es van precipitar tant el nombre de figures descarregades com l'aparició de noves construccions. Just un any després, el 2000, va tindre lloc la primera Trobada de Torres Humanes d'Algemesí, i la Nova va crear una figura per a l'ocasió: la Trobada (8-4-2-1-1 que amb el temps s'ha transformat en 6-4-2-1-1), una vistosa estructura que sembla alçar-se amb dos troncs que s'uneixen per a acabar formant-ne un de sol.

Aquesta figura, en paraules del seu creador, Raül Sanxís, tenia una doble finalitat: d'una banda, estrenar-la en la I Trobada de Torres Humanes; de l'altra, representava dues torres (dues colles, la Blava i la Verda) que s'unien per fer una única muixeranga d'Algemesí. És per això que es va alçar amb 8 baixos, ja que d'aquesta manera es podien construir els inicis de dos troncs diferenciats des de la base.

Arribats al 2003, la Nova es troba en plena efervescència tècnica i social, fruit d'anys de treball. És en aquest any en què presenta la Xopera

Fotografia de **Carmina Ribés**

(una variant de l'Alta clàssica amb una estructura 6-4-2-1-1), la qual constitueix el remat de la Sisena, així com el Castell de 5 (3-3-3-3-1), una figura pròpia ideada per a explorar els límits verticals de les muixerangues i que era l'evolució del Castell de 4 (3-3-3-1), també collita de la Verda que la colla havia presentat el 1999. Però, per damunt de tot això, hem de destacar l'entrada de la Nova en l'excel·lència muixeranguera, ja que va ser l'any en què es va convertir en «colla de 6», la segona del País.

L'any següent, la Verda va fer la Canya, la qual és el remat de la Dolçaina (6-4-3-2-1-1). La Dolçaina era una nova figura, més esvelta i encara més complicada que l'Alta de 6, que la Nova aconseguí coronar aquell 2004; el mateix any en què la Blava presentà el Miquelet (2-2-2-1-1), una complicadíssima figura de cinc altures que recorda una torre castellera.

La següent colla en entrar en el rang de «colla de 5» fou la dels Negrets, el 2006, dos anys després d'haver reaparegut en el panorama muixeranguer. La seguiria la Safor, el 2007, amb ja cinc anys d'experiència que els permetria fer-ho lluny de casa, concretament en un desplaçament a Itàlia on bastiren una torre (3-3-2-1-1) inèdita.

Aquell mateix any, els Locos d'Olleria van presentar un castell de 5 inèdit (3-3-3-2-1) entre les muixerangues. A més, també fou el 2007 quan la Nova introduí el pilar de 5 aixecat per sota al repertori muixeranguer.

A partir del 2007, entrem en un període més calmat pel que fa a l'assoliment de noves fites (tot i que no és en absolut una etapa tranquil·la quant a la formació de noves colles). No va ser fins el 2014 que s'aconseguiria la següent feta: la construcció de la primera Sisena fora del País Valencià, de la mà de la Nova Muixeranga d'Algemesí. Aquesta va ser una autèntica gesta que comportà un desplaçament de muixeranguers d'una mateixa colla com mai abans s'havia vist, i el qual reflexava la il·lusió i la cohesió de la colla, a més d'un gran compromís general en el projecte.

Dos anys després, el 2016, la Conlloga Muixeranga de Castelló es converteix en la setena muixeranga en assolir la cinquena altura. L'any següent, la Jove Muixeranga de València va fregar aquesta mateixa fita i va estar a punt de coronar la Xopera; el mateix any en què la Safor va fer un castell de 5 inèdit (4-4-4-2-1) i dues figures més ben complicades: la Morera i la Tomasina, aquesta última una figura mai assolida per una muixeranga de fora d'Algemesí. També aquell 2017, la Conlloga Muixeranga de Castelló es convertiria en la primera colla de fora d'Algemesí en muntar la Morera i en fer tres figures de cinc altures en una mateixa actuació.

Certament, la varietat de construccions muixerangueres és digna d'admiració. Més de 60 figures (entre pinets, torres i quadres plàstics) que són tota una demostració clara i inequívoca de la gran vàlua del patrimoni valencià. Per contra, però, aquest extens catàleg compta amb una nomenclatura poc intuïtiva, més encara si la comparem amb la castellera, que fa molt difícil (fins i tot per als muixeranguers) associar cada nom a la figura corresponent.

Que els castells catalans i les muixerangues valencianes han evolucionat de maneres diferents, no ho pot negar ningú. Tanmateix, les tradicions catalanes i les valencianes, com a germanes que són, sempre s'han anat entrelaçant i han trobat punts en comú. Si els castells nasquen d'una tradició valenciana, en les darreres dècades han estat les muixerangues les grans observadores i amants dels castells. Una prova evident d'això és la influència castellera en l'estructuració de les colles, la construcció i el funcionament de les pinyes de bona part de les formacions muixerangueres, el fet d'idear algunes construccions com els castells de quatre i cinc altures, la incorporació de l'agulla dins de figures muixerangueres, les figures amb dos baixos (com el Miquelet) o la possibilitat de folrar futures estructures noves.

D'altra banda, els falcons catalans han mostrat un gran interès per les desplegadas, les quals executen al ritme de la Muixeranga, i darrerament fins i tot s'ha creat la Muixeranga de Barcelona; per no parlar del denominador comú: el Ball de Valencians.

Aquesta nova fornada de muixerangues beu de tot allò que puga ajudar-la a millorar dia rere dia de manera imparable, encara que a ritmes diferents, per tal de construir més i millors figures, exercutar-les amb més seguretat i ampliar el seu ventall. Tant és així, que la Muixeranga d'Algemesí va anunciar públicament la seua voluntat de trencar novament el sostre muixeranguer amb una figura de set altures. Aquesta és una possibilitat compartida amb la Nova Muixeranga d'Algemesí, tot i que de moment és només un desig que encara ha de madurar.

Es desmuntarà finalment la Dolçaina? Veurem desplegadas de sis altures? Alcançarà el món muixeranguer un altre rècord amb figures inèdites de set altures? Se'ns presenta un bell i costerut camí per recórrer, i entre els deures que tenim està el de mantindre i saber enriquir amb responsabilitat i rigor aquest ampli ventall que ens ofereix la muixeranga.

De figures, n'hi ha per a tots els gustos: algunes són més exigents pel que fa a la tècnica o el nombre de membres, altres són més agraïdes i es deixen muntar amb més facilitat; n'hi ha que es fan pregar i d'altres

La Muixeranga d'Algemesí construeix una Oberta gran a València.
Fotografia publicada al diari madrileny *Ahora* el 18 de març del 1934.

que roden per infinitat de places d'arreu del territori. Però totes elles, totes juntes, formen el llegat muixeranguer: les de més edat i que representen millor la tradició, les que han aparegut més recentment i que mostren al món el present de les muixerangues, i les que encara estan per vindre —que ja s'estan gestant o no—, però que algun dia arribaran i s'uniran a les seues germanes per a enriquir, una mica més, aquest veritable patrimoni que tenim a les mans. ●

Agraïments

Continuïgut:

A Mireia Andrés, presidenta de la Conlloga Muixeranga de Castelló, pel seu recolzament i participació d'aquest treball.

A totes les persones que estan i han passat per l'equip tècnic per les seues valoracions i aportacions.

A tots i cadascun dels muixeranguers que fan pinya a la Conlloga.

A Joan Bofarull Solé per les orientacions i mestria durant els anys que ens coneixem.

A Eva Albinyana Andreu, presidenta dels Locos de l'Olleria per les seues explicacions i la informació facilitada.

A la Nova Muixeranga d'Algemesí i a la Muixeranga d'Algemesí per la cessió d'imatges.

FIGURES, REMATS

I ALTRES CONSTRUCCIONS

DEL MÓN MUIXERANGUER